

Activiteiten- verslag 2018

1 januari - 31 december

Volgens het geharmoniseerd EEG-verslag
verschenen in bijlage II van de Resolutie
van de Raad 90/C329/03

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Antigifcentrum

Militair Hospitaal Koningin Astrid
Bruynstraat 1 - 1120 Brussel

Administratie

t 02 264 96 36

f 02 264 96 46

e-mail info@poisoncentre.be

www.poisoncentre.be

Algemeen directeur
Dr. Martine MOSTIN

Administratief directeur
Anne-Marie DESCAMPS

INHOUDSTAFEL

1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	5
1.1. Statuut.....	5
1.2. Personeel.....	6
1.3. Resultaten 2018 - Budget 2019	8
2. OPDRACHTEN EN ACTIVITEITEN VAN HET ANTIGIFCENTRUM	11
3. INFORMATIE OVER COMMERCIELE PRODUCTEN	15
3.1. Geneesmiddelen	15
3.2. Cosmetica	15
3.3. Gevaarlijke mengsels	15
3.4. Andere mengsels.....	16
3.5. Gewasbeschermingsmiddelen.....	16
3.6. Biociden	16
4. MODERNISERING VAN HET SYSTEEM VOOR HET BEHEER VAN OPROEPEN.....	17
5. PROFIEL VAN DE OPROEPEN.....	19
5.1. Doelgroep.....	19
5.2. Totaal aantal oproepen: 59.313	20
5.3. Hoe neemt men contact op met het Antigifcentrum.....	20
5.4. Aantal oproepen per maand	20
5.5. Aantal oproepen per dag	21
5.6. Aantal oproepen per uur.....	21
5.7. Wie belt waarvoor?	22
6. PROFIEL VAN DE INTOXICATIES.....	25
6.1. De slachtoffers.....	25
6.2. Toedieningsweg	28
6.2.1. Toedieningsweg bij geneesmiddelen	28
6.2.1. Toedieningsweg bij niet geneesmiddelen	29
6.3. Betrokken producten	30
6.3.1. Categorie van producten voor het totaal aantal agentia.....	30
6.3.1.1. Onderverdeling van de agentia per categorie voor alle agentia	30
6.3.1.2. Blootstellingen bij volwassenen en kinderen per categorie van producten.....	32
6.3.2. Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen.....	34
6.3.2.1. Geneesmiddelen: verdeling per categorie	34
6.3.2.2. Geneesmiddelen: volwassenen en kinderen.....	35
6.3.2.3. Geneesmiddelen voor het zenuwstelsel: verdeling per categorie.....	36
6.3.2.4. Geneesmiddelen voor het zenuwstelsel: volwassenen en kinderen	37
6.3.2.5. Geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel: verdeling per categorie.....	37
6.3.2.6. Geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel: volwassenen en kinderen	38
6.3.2.7. Geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten: verdeling per categorie.....	38
6.3.2.8. Geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten: volwassenen en kinderen	38

6.3.3. Chemische producten.....	39
6.3.3.1. Chemische producten: verdeling van agentia per categorie	39
6.3.3.2. Chemische producten: volwassenen en kinderen	40
6.3.4. Cosmetica, levensmiddelen, tabaksproducten en andere	42
6.3.4.1. Verdeling van de agentia per categorie	42
6.3.4.2. Verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen	43
6.3.5. Pesticiden	44
6.3.5.1. Biociden: verdeling van de agentia per categorie	44
6.3.5.2. Verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen	45
6.3.6. Levende organismen (planten, paddenstoelen en dieren).....	46
6.3.6.1. Levende organismen: verdeling van de agentia.....	46
6.3.6.2. Levende organismen: verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen ..	46
6.4. Omstandigheden van de intoxicaties	47
6.5. Dodelijke ongevallen.....	48
6.6. Vergiftigingen bij dieren.....	48
7. ANTIDOTA AFGELEVERD DOOR HET CENTRUM.....	53
8. AANVRAGEN VOOR INFORMATIE	55
9. DIVERSE ACTIVITEITEN	57
9.1. Projecten en studies	57
9.2. Congressen - Internationale vergaderingen	58
10. PERSAANDACHT IN 2018	59
11. CONCLUSIE	66
12. RAAD VAN BESTUUR	67

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

1.1. Statuut

Het Antigifcentrum is een koninklijke stichting van openbaar nut (K.B. van 10/3/1967).

Het Centrum is opgenomen in het Koninklijk Besluit van 9 oktober 2002 tot vaststelling van de nooddiensten. Dit Koninklijk Besluit bepaalt dat de operatoren de telecommunicatiekosten naar de urgentielijn op zich moeten nemen.

De Minister van Volksgezondheid bepaalt het bedrag van de subsidie die aan het Antigifcentrum wordt toegekend in het kader van dringende medische hulp.

De Nationale Loterij betaalt de subsidie volgens het Koninklijk Besluit dat de verdeling van de subsidies van het begrotingsjaar vastlegt.

1.2. Personeel

Op 31/12/2017 telt het Centrum 27 medewerkers of 23,3 voltijds equivalenten.

CATEGORIE	AANTAL	VOLTIJDS EQUIVALENT
Directie	2	2
➤ Directeur-generaal (arts)	1	1
➤ Administratief directeur	1	1
Wetenschappelijk personeel	14	10,8
➤ Artsen	12	8,8
➤ Apotheker	2	2
Algemeen secretariaat	2	2,0
➤ Boekhouder	1	1
➤ Administratief medewerker	1	1
Secretariaat contacten industrie	3	2,5
➤ Verwerking van gegevens	1	1
➤ Verwerking van gegevens	1	1
➤ Verwerking van gegevens	1	0,5
Informatica personeel	2	2
➤ Coördinator informatica	1	1
➤ Netwerkbeheerder	1	1
Secretariaat invoer gegevens	2	2
➤ Invoer gegevens	1	1
➤ Invoer gegevens	1	1
Technisch personeel	1	1
➤ Bibliothecharis - thesaurusbeheerder	1	1
Communicatie en marketing	1	1
➤ Communicatie	1	1
TOTAAL	27	23,3

1.3. Resultaten 2018 - Budget: 2019

KOSTEN	RESULTAAT 2018	BUDGET 2019
Personeelskosten	2.289.842	2.577.188
Werkingskosten	339.647	349.150
Prestaties derden	35.874	35.000
Congressen en vergaderingen	18.933	19.000
Huurlasten en onderhoud	46.891	49.500
Antidota	90.717	90.000
Informatica	13.823	11.000
Preventie en informatie	26.558	18.000
Documentatie	41.355	53.650
Post	74	1.200
Telecommunicatie	36.390	38.000
Bureelbenodigdheden	14.440	15.000
Verzekeringen	3.394	3.650
Meubilair	3.305	5.500
Andere werkingskosten	7.893	9.650
<u>Andere exploitatiekosten</u>	141.340	-703
Afschrijvingen	102.711	135.297
Provisies (vakanties,...)	-1.079	-140.000
Financiële kosten	1.708	4.000
Bestemde fondsen	38.000	0
TOTAAL KOSTEN	2.770.829	2.925.635

INKOMSTEN	RESULTAAT 2018	BUDGET 2019
Facultatieve hulp (essenscia, Pharma.be)	86.510	86.510
Giften	250	300
Project CO	0	48.000
Project Farmacovigilantie FAGG	65.334	65.334
Project Farmacovigilantie Vet. FAGG	6.523	6.523
Project gevaarlijke mengsels	29.993	29.993
Project Drain Cleaners - Ontstoppers	5.680	0
Project gewasbeschermingsmiddelen 2019-2020	0	25.000
Project FOD toxicovigilantie CLP	50.000	150.000
Personeel bijzonder statuut (Actiris)	121.386	137.510
Personeel bijzonder statuut (Maribel)	53.599	63.750
Prestaties	106.188	48.350
Terugname kosten personeel	3.127	0
Financiële opbrengsten	26	2.000
Basissubsidie Volksgezondheid via de Nationale Loterij	2.044.930	2.044.930
Project ICT Nationale Loterij	0	20.000
Project conventie Groot-Hertogdom Luxemburg	198.112	198.112
TOTALE INKOMSTEN	2.771.659	2.926.312
SALDO	<u>830</u>	<u>677</u>

2. OPDRACHTEN EN ACTIVITEITEN VAN HET ANTIGIFCENTRUM

De opdrachten zijn opgenomen in het Koninklijk Besluit van 25 november 1983 (B.S. van 6 januari 1984) en werden aangevuld met diverse besluiten.

Telefonische informatieverstrekking bij acute vergiftigingen

De belangrijkste activiteit van het Antigifcentrum is het 24 uur per dag, 7 dagen per week, verstrekken van toxicologische informatie aan het publiek, artsen en andere hulpverleners in België. De permanentie is bereikbaar via het gratis telefoonnummer 070 245 245. Een ploeg van twaalf artsen en twee apothekers beantwoorden de oproepen.

Bij elke oproep evalueren zij het risico op intoxicatie. Ze geven advies omtrent de eerste zorgen en omtrent de noodzaak van een medische interventie of een hospitalisatie. Bij de oproepen van medische professionelen wordt ook extra informatie gegeven omtrent de toxische eigenschappen van het product, de symptomen te wijten aan de intoxicatie, de uit te voeren onderzoeken en de behandeling.

De betrokken producten gaan van geneesmiddelen, huishoudproducten, pesticiden, biociden, cosmetica, drugs, planten, dieren en voeding tot chemische producten.

Het Centrum beschikt niet over een hospitalisatie-eenheid of over een labo voor klinische toxicologie.

Sinds juni 2015 kunnen de inwoners van het Groothertogdom Luxemburg het Belgisch Antigifcentrum gratis bellen via het nummer 8002-5500.

Documentatie

Het Antigifcentrum beheert een grote wetenschappelijke en technische databank met betrekking tot giftige stoffen.

Om de oproepen te kunnen beantwoorden zijn meerdere datagegevens beschikbaar:

- Gegevens afkomstig van de industrie:
In de meeste gevallen geeft de beller de commerciële naam van het product die voorkomt op het etiket. De eerste fase bestaat er dan ook in om de samenstelling

van het product na te kijken op de commerciële fiche die door de industrie aan het Antigifcentrum werd toevertrouwd. Na identificatie van het product bestaat de tweede fase erin om de toxiciteit van de elementen waaruit het product is samengesteld te evalueren door, indien nodig, de interne of externe databanken te raadplegen.

De meest gebruikte externe databanken zijn Micromedex Health Care Series (Poisindex, Drugdex), Toxbase en Toxinz. Deze databanken verzamelen monografieën over een groot aantal toxische stoffen en zijn een handige tool voor antigifcentra.

- Gegevens afkomstig van de verdere opvolging van oproepen:
Het is belangrijk om bij een aantal oproepen een verdere opvolging te organiseren, gezien dit interessante informatie kan opleveren. Hierbij gaat het niet alleen om oproepen van het publiek, maar ook om oproepen van medische professionelen en dierenartsen. Deze informatie wordt bewaard in een interne databank van het Antigifcentrum. Vaak zijn het precies die oproepen die gegevens opleveren over vergiftigingen met nieuwe of weinig courante producten, waarvoor er over het algemeen weinig gegevens zijn te vinden in de wetenschappelijke literatuur. Deze follow-ups dragen bij tot een betere kennis van de toxiciteit van producten voor mens en dier.
- Gegevens afkomstig uit de literatuur:
Een documentalist organiseert en analyseert gegevens uit de medische literatuur: artikels met betrekking tot toxicologie worden op regelmatige basis bewaard, geïndexeerd en ingegeven in een interne databank zodat ze snel kunnen worden teruggevonden. De interessantste artikels worden regelmatig onder de vorm van een maandelijks informatiebulletin doorgespeeld aan de artsen.

Beschikbaar stellen van antidota

In nauwe samenwerking met de spoedgevallendiensten van ziekenhuizen faciliteert het Antigifcentrum de toegang tot antidota.

De behandeling van intoxicaties bestaat meestal uit het steunen van vitale levensfuncties en het bestrijden van symptomen.

Nochtans zijn er intoxicaties waarvoor het toedienen van antidota of specifieke medicatie aangewezen is.

Sommige antidota zijn courante geneesmiddelen en beschikbaar in alle ziekenhuizen. Denken we maar aan N-Acetylcysteïne, gebruikt bij paracetamolintoxicaties om leverschade te voorkomen of fytonenadion (vitamine K1), gebruikt bij intoxicatie met vitamine K-antagonisten zoals bepaalde anticoagulantia of rodenticiden.

Andere antidota worden slechts in uitzonderlijke gevallen gebruikt en zijn in België niet geregistreerd als geneesmiddel, vaak om commerciële redenen. Chelatoren van zware metalen of cholinesterase reactivators zijn in Frankrijk of in Duitsland geregistreerd en moeten geïmporteerd worden, wat in geval van nood hun beschikbaarheid beperkt.

Sommige producten, zoals digitalisspecifieke antilichamen of antidota tegen slangenbeten zijn bovendien heel duur, hebben een beperkte houdbaarheid en zijn slechts beschikbaar in enkele grote ziekenhuizen, zoals de digitalis antilichamen of de antisera. Daarom houdt het Antigifcentrum een voorraad ter beschikking voor ziekenhuisartsen en organiseert het Antigifcentrum, indien nodig, het transport van de gevraagde geneesmiddelen.

De stock van het Antigifcentrum bevat:

- In spuitbaar anticholinergica: Biperideen (Akineton®);
- Digitalisspecifieke antilichamen (Digifab®);
- Chelatoren van zware metalen:
 - BAL (Dimercaprol®),
 - Pruisisch Blauw (Antidotum Thalii Heyl®),
 - Calcium Edetate de Sodium®,
 - Penicillamine (D-) (Metalcaptase®),
 - Succimer (Succicaptal®);
- Een inhibitor van het alcoholdehydrogenase: 4-methylpyrazole (Fomepizole Eusa Pharma®)
- Physostigmine (Anticholium®);
- Een cholinesterase reactivator: Pralidoxime methylsulfaat (Contrathion®);
- Een geneesmiddel aangewend bij intoxicaties met amanita phalloïdes; silibinine (Legalon- Sil®)
- Antisera voor slangenbeten:
 - Een serum voor de behandeling van beten door vipera berus (Viperatab®) tot november 2018
 - Een serum voor de behandeling van beten door vipera berus, vipera aspis en vipera ammodytes (ViperFav®) vanaf december 2018.

Tweëntwintig ziekenhuisapotheken, verspreid over heel België, stellen eveneens antidota ter beschikking aan gehospitaliseerde patiënten. Zij brengen het Antigifcentrum regelmatig op de hoogte van hun voorraad. Het Centrum kan zo de artsen voor een welbepaald product verwijzen naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis.

Sinds begin januari 2018 zijn er opnieuw digitalisspecifieke antilichamen beschikbaar op het Antigifcentrum. Waar deze vroeger enkel beschikbaar waren in een verpakking van twaalf ampullen zijn deze nu beschikbaar in verpakkingen van één ampul. Dit maakt de aankoop voor een ziekenhuis goedkoper en verlaagt mogelijks de drempel om dit antidotum via het antigifcentrum te bekomen.

Sinds 2015 ondervond het Centrum herhaaldelijk moeilijkheden om het polyvalent adderbetenantidotum te bekomen (Viperfav®). Vanaf november 2018 is dit antidotum opnieuw beschikbaar. Vermits dit werkzaam is tegen beten van drie verschillende soorten adders, werd beslist dit opnieuw aan te kopen toen het andere antidotum wegviel.

Vermits de firma DHL zijn urgentiedienst voor Legalon- Sil® gestopt is, heeft het Antigifcentrum opnieuw een voorraad van dit geneesmiddel voor dringende gevallen.

EAPCCT: European Association of Poison Centres and Clinical Toxicologists

➤ Toxicovigilantie

Het Antigifcentrum heeft ook een opdracht van toxicovigilantie. Deze opdracht houdt in situaties op te sporen waar een nieuw of onaanvaardbaar risico bestaat voor de gezondheid, gekoppeld aan het voorstellen van maatregelen om het risico onder controle te houden.

Naast deze algemene opdracht kan de overheid gerichte vragen stellen omtrent de opvolging van bepaalde producten of categorieën van producten.

➤ Samenstellingen van gevaarlijke mengsels aanwezig op de Belgische markt

➤ Het Koninklijk Besluit van 1993 dat de verplichting oplegde om gevaarlijke mengsels aan te geven aan het Antigifcentrum, werd in juni 2015 opgeheven. De reden hiervoor was het in werking treden van de reglementering 1272/2008/EU in verband met de classificatie, etikettering en verpakking van substanties en mengsels. Artikel 45 van deze reglementering, bekend onder de naam CLP-reglementering, voorziet dat elke lidstaat een instelling aanduidt die verantwoordelijk is voor de ontvangst van de aangiften van gevaarlijke mengsels die op de markt komen. In België voorziet het Koninklijk Besluit van 21 april 2016, verschenen in het Belgisch Staatsblad de dato 9 mei, om het Antigifcentrum aan te duiden als organisme dat belast is met de ontvangst van de informatie omtrent de samenstelling van mengsels die geklasseerd zijn als gevaarlijk omwille van hun effecten op de gezondheid of omwille van hun fysische effecten.

➤ Het Antigifcentrum ontvangt eveneens de samenstelling van de biocides (Koninklijk Besluit de dato 8 mei 2014) die op de markt komen en heeft toegang tot de samenstelling van pesticiden voor landbouwgebruik.

➤ In het kader van de conventie die werd afgesloten met het Groothertogdom Luxemburg in juni 2015, is het Antigifcentrum het competent organisme om de informatie te ontvangen omtrent producten die op de Luxemburgse markt komen, inclusief de landbouwpesticiden en de biociden.

➤ Diverse activiteiten

- het geven van vorming aan professionele zorgverstrekkers (zoals verpleging, brandweer,...);
- het samenwerken met Antigifcentra van ander landen;
- het Antigifcentrum neemt deel aan drie werkgroepen (informatica, guidance en categorisering) georganiseerd door de Europese Commissie om de regelgeving van annex VIII van het CLP-reglement te regelen. Dit gaat over de harmonisatie van de gegevens die door de industrie aan de Europese antigifcentra moeten worden doorgegeven. Het Antigifcentrum maakt ook deel uit van de werkgroep die het beheer verzorgt van de Europese databank van het 'Cosmetic Product Notification Portal' (CPNP);
- het jaarlijks congres van de EAPCCT (European Association of Poison Centres and Clinical Toxicologists) is belangrijk voor de uitwisseling van kennis en ervaring. In 2018 vond het congres plaats in Boekarest (Roemenië).

3.

INFORMATIE OVER COMMERCIELE PRODUCTEN

Geneesmiddelen

Het is niet verplicht om de samenstelling van geneesmiddelen die op de Belgische markt te koop worden aangeboden, mee te delen aan het Antigifcentrum. Sinds januari 2018 worden de gegevens voor geneesmiddelen in onze databank ingevoerd op basis van de informatie, verkregen bij de Algemene Pharmaceutische Bond (APB). De toegang tot de bijsluiters van de geneesmiddelen gebeurt via een link naar de website van het Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten (FAGG) of via het e-compendium van pharma.be.

Cosmetica

In november 2009 werd een Europees Reglement (CE nr 1223/2009) betreffende cosmetische producten aangenomen. De meeste nieuwe maatregelen zijn van toepassing sinds 13 juli 2013. Sinds die datum wordt de samenstelling van cosmetica gecentraliseerd in een Europese databank (CPNP-databank) die beheerd wordt door de Europese Commissie. Een onderhoudscomité, bestaande uit vertegenwoordigers van de Commissie, bedrijven en Antigifcentra komt minimum twee maal per jaar bijeen om de implementatie van deze databank op te volgen. Steeds weerkerende bekommernissen zijn de complexe login procedure en de moeilijkheid om sommige producten terug te vinden onder de naam die door de beller wordt doorgegeven.

Gevaarlijke mengsels

De aangifte van gevaarlijke mengsels is onderworpen aan het reglement CLP (cf. 2. Samenstelling gevaarlijke mengsels aanwezig op de Belgische markt).

In bijlage VIII van de op 22 maart 2017 gepubliceerde CLP-verordening is een geharmoniseerd XML-formaat vastgesteld voor de in te dienen gegevens.

Vanaf 1 januari 2020 zal de industrie dit nieuwe formaat moeten gebruiken om haar gegevens bij de bevoegde instanties in Europa in te dienen. Deze instanties moeten hun systemen aanpassen om gegevens in het nieuwe formaat te aanvaarden. Eind 2018 was het definitieve formaat nog steeds niet beschikbaar.

Momenteel wordt er gediscussieerd over de oprichting van een door het Europees Agentschap voor chemische stoffen (European Chemical Agency) beheerd gecentraliseerd notificatieportaal van waaruit de gegevens aan de door de lidstaten aangewezen bevoegde instanties kunnen worden doorgegeven.

Zodra de definitieve structuur en de wijze van toegang tot de gegevens vastligt, zullen de nodige aanpassingen aan de systemen worden aangebracht om de gegevens in het nieuwe formaat te aanvaarden. In de tussentijd worden er geen wijzigingen aangebracht in de manier waarop in België melding wordt gemaakt van gevaarlijke mengsels.

Het secretariaat van het Antigifcentrum beheert de aangiften die door de industrie worden doorgegeven. De aangifte van samenstellingen gebeurt voor het overgrote deel via elektronische weg. De kwaliteit van de aangeleverde data wordt steekproefgewijs gecontroleerd. Wanneer er gegevens ontbreken, wordt bijkomende informatie gevraagd aan de verantwoordelijke voor de aangifte.

In 2018 ontving het Antigifcentrum 7.320 samenstellingen van gevaarlijke mengsels. Dit is 19,5% minder ten opzichte van 2017.

Indien een arts tijdens een telefonische oproep het betreffende product niet terugvindt in de databank, of wanneer de gevonden informatie ouder is dan 5 jaar, neemt het Antigifcentrum contact met het bedrijf in kwestie om een recente samenstellingsfiche van het product te ontvangen.

In 2018 moesten er 202 samenstellingen in urgentie worden opgevraagd naar aanleiding van een telefonische oproep. Dit zijn niet altijd gevaarlijke mengsels. Producten die niet als gevaarlijk zijn geclassificeerd kunnen ook bij een ongeval betrokken zijn.

Tweeëntwintig van 202 aanvragen werden niet beantwoord.

De toegang tot de samenstellingen van producten die via internet werden gekocht, is problematisch. Het is niet evident om een spoedcontact te organiseren met de verantwoordelijke die het product op de markt bracht, noch om de samenstelling te achterhalen.

Andere mengsels

De kennisgevingsverplichting heeft betrekking op mengsels die als gevaarlijk zijn ingedeeld vanwege een effect op de gezondheid of een fysisch effect. Mengsels die wegens andere effecten als gevaarlijk zijn geclassificeerd en mengsels die niet als gevaarlijk zijn geclassificeerd, moeten niet worden gemeld. De oproepen aan het Antigifcentrum hebben betrekking op alle producten die op de markt zijn, ongeacht of ze al dan niet geclassificeerd zijn als gevaarlijk product. Vrijwillige melding van producten die niet verplicht moeten worden aangemeld is toch erg nuttig voor het werk van het Antigifcentrum en veel bedrijven doen dan ook een melding van al hun producten.

Gewasbeschermingsmiddelen

De FOD Volksgezondheid stuurt op regelmatige basis de samenstelling van gewasbeschermingsmiddelen die toegelaten zijn in België naar het Antigifcentrum. De producenten die toelating vragen om een product op de Belgische markt te brengen, maken een dossier op, bestemd voor het Antigifcentrum. Na goedkeuring van het dossier beschikt de vergunningshouder over zes maanden om een kopie van het commercieel etiket door te sturen naar het Antigifcentrum. De voorschriften voor de opmaak van de eerste zorgen bij een ongeval werden aangepast aan de CLP-wetgeving, dit in overleg met het vergunningscomité van fytofarmaceutische producten. Ze werden gepubliceerd op de website "fytoweb.be" in maart 2016.

Biociden

De vergunningshouders van biocideproducten zijn verplicht om de volledige samenstelling van hun producten door te geven aan het Antigifcentrum. Hieraan worden ze herinnerd bij het ontvangen van de vergunningsakte. Net zoals bij de gewasbeschermingsmiddelen werden de voorschriften voor het opmaken van de eerste zorgen bij een ongeval aangepast aan de CLP-wetgeving en bezorgd door het Antigifcentrum.

4. MODERNISERING VAN HET SYSTEEM VOOR HET BEHEER VAN DE OPROEPEN

Het Antigifcentrum schakelde op 1 januari 2018 over op een nieuw informaticaplatform voor het verwerken van de oproepen. Waar in het verleden de gegevens van een oproep werden genoteerd op een papieren oproepfiche, die nadien werd gedigitaliseerd met behulp van OCR-software, wordt vandaag de data rechtstreeks ingevoerd tijdens de oproep zelf.

Het nieuwe platform is gebaseerd op Microsoft CRM. Daarnaast werd er een webapplicatie ontwikkeld die toelaat om een oproep op een vlotte en efficiënte wijze in te geven tijdens het telefoongesprek zelf. Eens het ingeven van de data is voltooid, wordt de informatie opgeslagen in Microsoft CRM.

Bij het ontwikkelen van de nieuwe omgeving werden de verschillende gegevensdatabanken herbekeken. De gegevens van de verschillende mogelijke agentia (humane geneesmiddelen, biociden, pesticides, huishoudproducten, enz..) worden nu op een meer gestructureerde manier opgeslagen, wat het maken van statistieken ten goede komt. Daarnaast worden de verschillende agentia ook gecategoriseerd. Het categorisatiesysteem is gebaseerd op het TDI systeem van Duitsland. In de loop van 2019 zal dit Duitse systeem worden aangepast zodat het conform zal zijn met Het European Product Categorisation System (EuPCS) en aan de specifieke noden van het Belgisch Antigifcentrum zullen voldoen. Dit categorisatiesysteem zal immers gebruikt worden bij het neerleggen van een gevaarlijk product via de Europese Centrale Portal die normaliter op 1 januari 2020 in productie gaat.

Er is van de gelegenheid ook gebruik gemaakt om de data die vroeger werd opgeslagen bij een oproep volledig te herbekijken. Daardoor is ook de datastructuur van een oproep grotendeels gewijzigd. Ten gevolge daarvan is het heel moeilijk om de cijfers van 2018 nog te vergelijken met deze van de vorige jaren.

De voordelen van het nieuwe systeem zijn de volgende:

- Integratie met de telefonie: een telefonische oproep naar het Antigifcentrum opent een intakeformulier, waarop het telefoonnummer van de beller zichtbaar is.
- Tijdens een oproep wordt er meer en meer gedetailleerde informatie opgeslagen;
- Een oproep wordt rechtstreeks verbonden met het juiste product en gekoppeld aan de juiste categorie;
- Bij het binnenkomen van een oproep krijgt de arts/apotheker een overzicht van de voorgaande oproepen van het binnenkomende nummer;
- Data zijn in real time beschikbaar eens de oproep is opgeslagen. Bij het vroegere systeem moest men wachten tot de papieren oproepfiche was gedigitaliseerd, wat enkele weken kon duren;
- Correctere informatie. Het ontcijferen van het handschrift van een arts/apotheker is niet meer nodig en bij het afsluiten van een oproep controleert het systeem op fouten en niet ingevulde gegevens.

Een aantal technische problemen moeten nog worden opgelost, meer bepaald het verzwaren van de gegevens van de computers om blokkeringen te vermijden.

5.

PROFIEL VAN DE OPROEPEN

5.1. Doelgroep

Het Antigifcentrum beantwoordt oproepen afkomstig van België en het Groothertogdom Luxemburg (respectievelijk 11.376.070 en 602.000 inwoners op 01/01/2018).

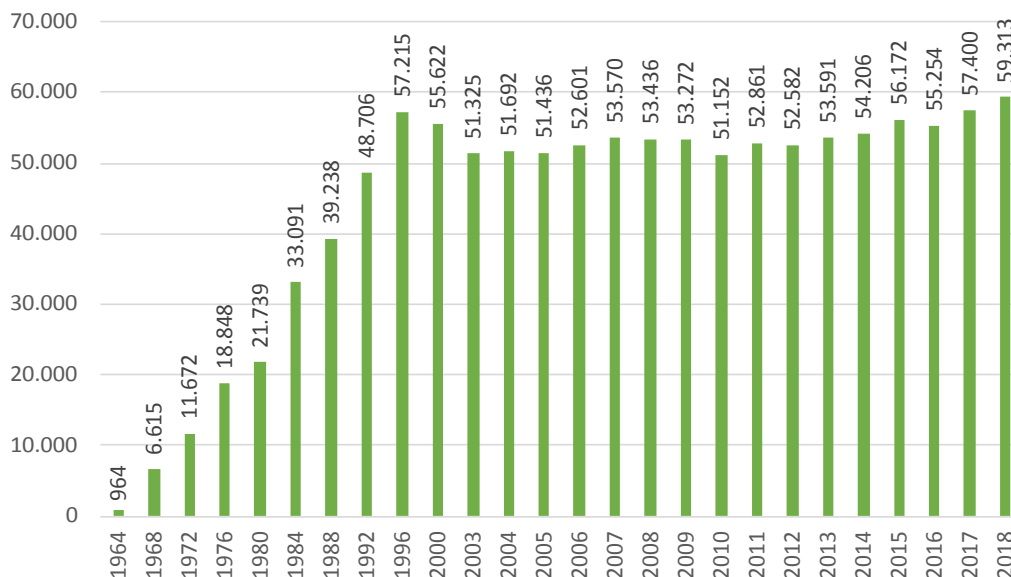
De oproep gebeurt in 55,1% van de gevallen in het Frans, in 43,6% van de gevallen in het Nederlands. De andere talen zijn voornamelijk het Engels (185 oproepen) en het Duits (27 oproepen).

Oproepen vanuit het buitenland	
LAND	TOTAAL
België	58.438
Groothertogdom Luxemburg	744
Nederland	46
Frankrijk	30
Duitsland	9
Spanje	8
Italië	2
Marokko	2
USA	2
Andere	32
TOTAAL	59.313

In Nederland is het Antigifcentrum niet toegankelijk voor het grote publiek. Elk jaar krijgt het Belgisch Antigifcentrum oproepen van mensen die het nummer op het internet gevonden hebben, maar dit aantal blijft eerder beperkt (46 oproepen in 2018).

5.2. Totaal aantal oproepen: 59.313

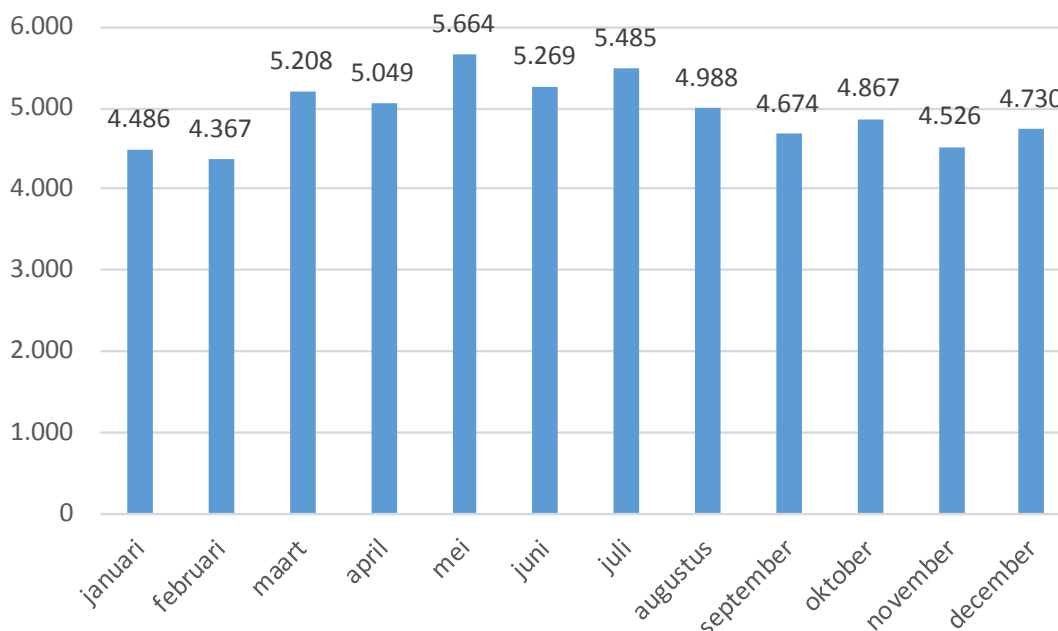
Het aantal oproepen steeg met 3,33% tegenover 2017.

5.3. Hoe neemt men contact op met het Antigifcentrum

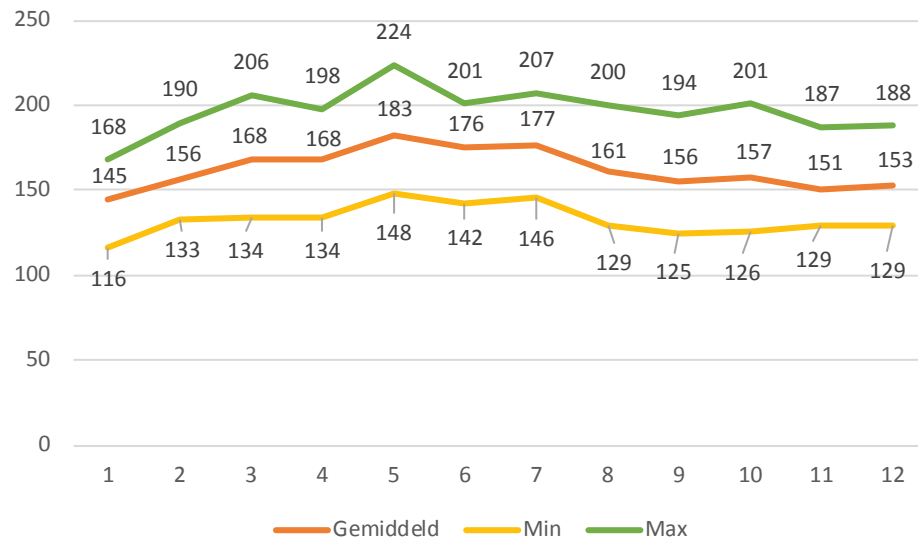
Het contact gebeurt voornamelijk via de telefoon (99,5%).

5.4. Aantal oproepen per maand

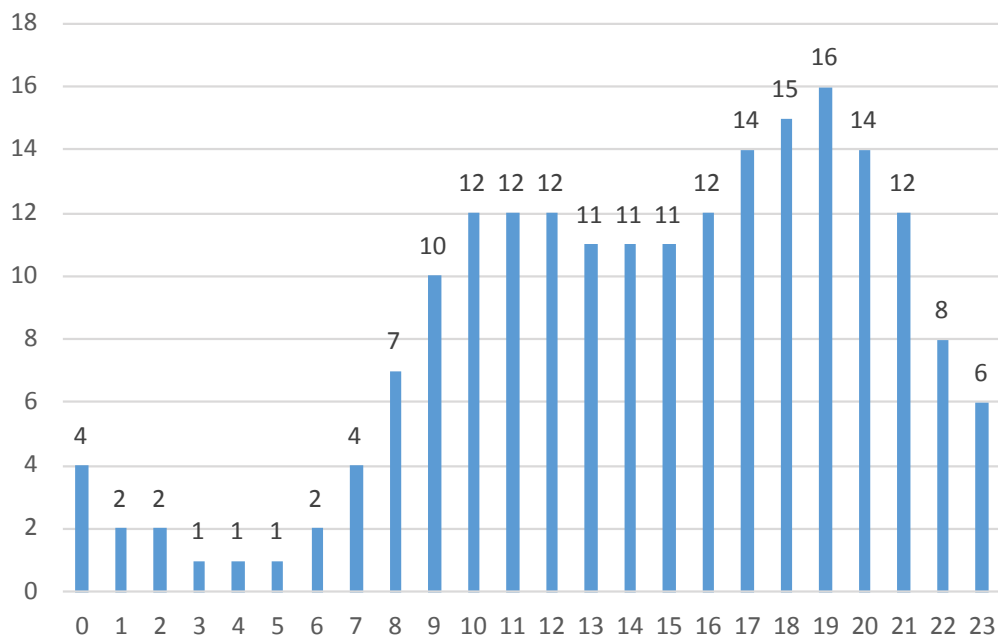
5.5. Aantal oproepen per dag

Het Centrum ontvangt gemiddeld 162 oproepen per dag. Het minimum aantal oproepen per dag is 116 en het maximum is 224.

5.6. Aantal oproepen per uur

We zien een eerste hoogtepunt in het aantal oproepen in de late ochtend en een grotere piek in de vroege avond.

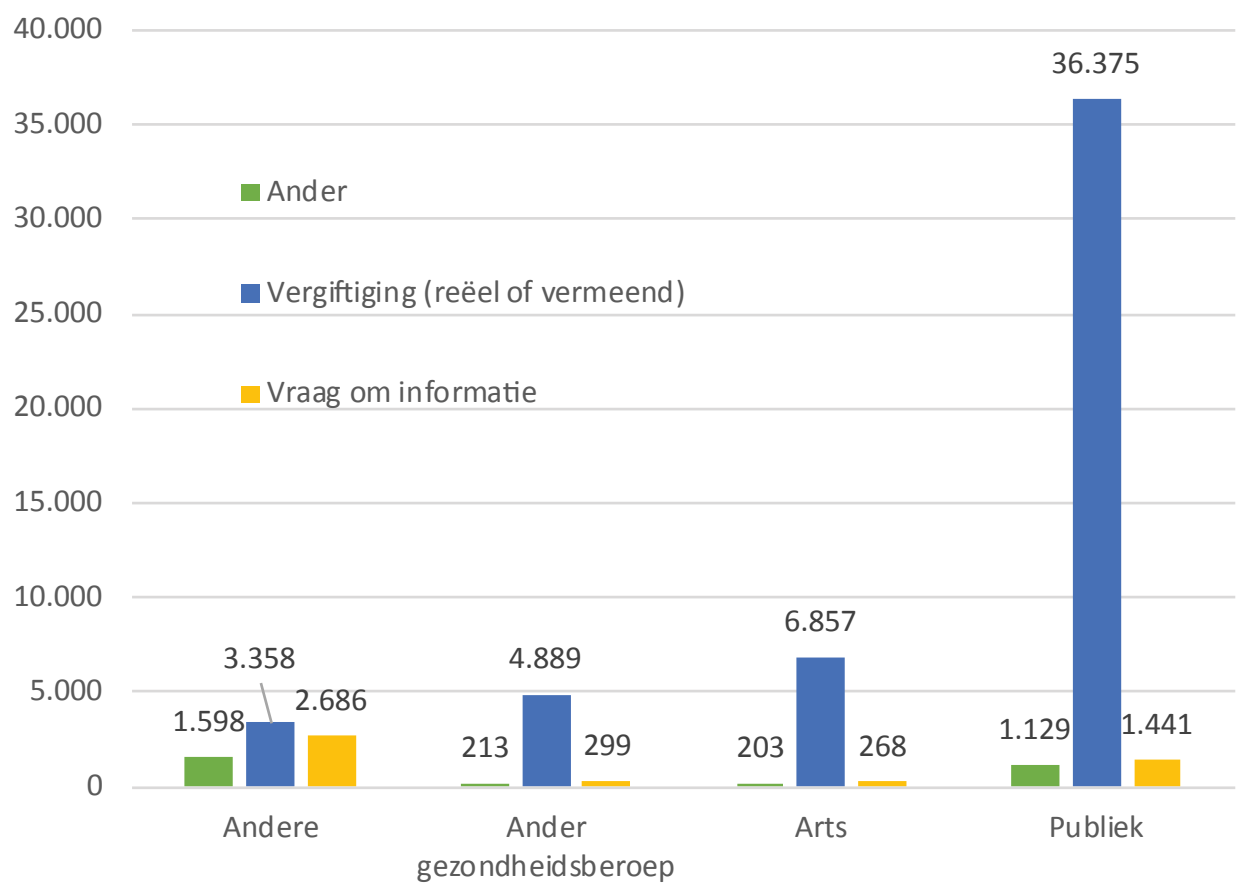

5.7. Wie belt waarvoor

Van de 59.313 oproepen uit 2018 zijn er 51.476 "klassieke oproepen" (of 87%). Onder "klassieke oproepen" verstaan we "reële blootstellingen aan een product". We spreken liever niet over een intoxicatie of vergiftiging omdat de cijfers enkel het aantal contacten met producten weergeeft, ongeacht de ernst van de blootstelling.

De resterende 7.837 oproepen gaan om "vragen om informatie" of "andere".

36.375 (71%) van de 51.476 "klassieke oproepen" zijn afkomstig van het grote publiek, tegenover 11.746 (23%) van mensen met een gezondheidsberoep.

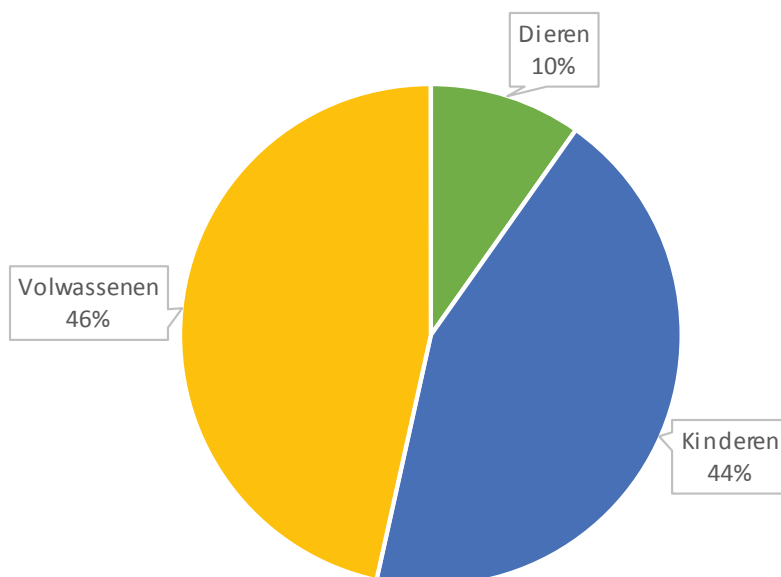
6. PROFIEL VAN DE INTOXICATIES

De term intoxicatie wordt verder in dit rapport gebruikt om een blootstelling aan een product te omschrijven, ongeacht de ernst van die blootstelling. Een groot aantal gevallen waarbij men in aanraking kwam met een product, blijven zonder verdere gevolgen: dit is bijvoorbeeld zo wanneer het product weinig toxisch is of wanneer de ingenomen hoeveelheid lager ligt dan een toxische dosis.

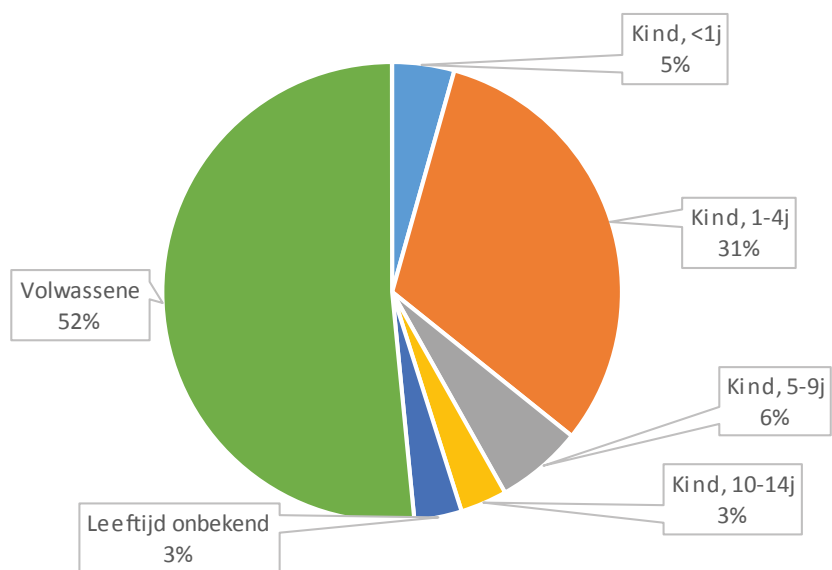
6.1. De slachtoffers

Bij één oproep kunnen er meerdere slachtoffers zijn. Het aantal slachtoffers ligt dan ook hoger dan het aantal oproepen. Bij de 51.476 klassieke oproepen waren er in totaal 48.042 menselijke slachtoffers (24.765 volwassenen en 23.277 kinderen) betrokken en 5.215 dieren.

Verhouding volwassene/kind/dier

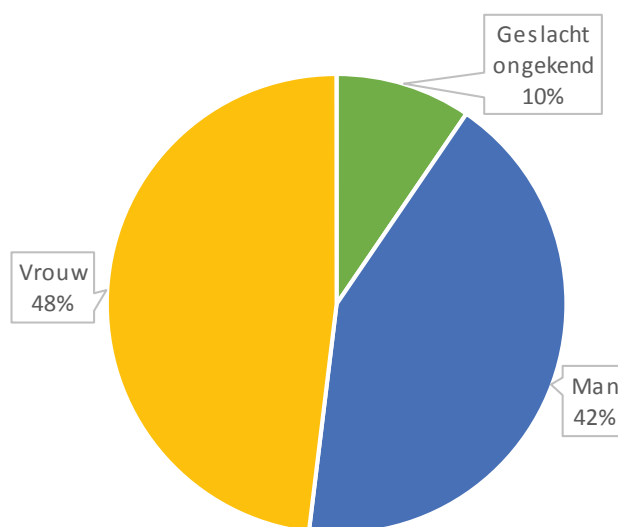

Slachtoffers per leeftijdsgroep

LEEFTIJD SKLASSE	AANTAL
Volwassene	24.765
Kind < 1 jaar	2.102
Kind 1 - 4 jaar	15.072
Kind 5 - 9 jaar	2.927
Kind 10 - 14 jaar	1.569
Kind leeftijd niet gekend	1.607
TOTAAL	48.042

Slachtoffers volgens geslacht

Het aantal mannelijke slachtoffers (20.362) is lager dan het aantal vrouwelijke slachtoffers (23.095).

Bij 4.585 slachtoffers wordt het geslacht van het slachtoffer op het ogenblik van de oproep niet meegedeeld.

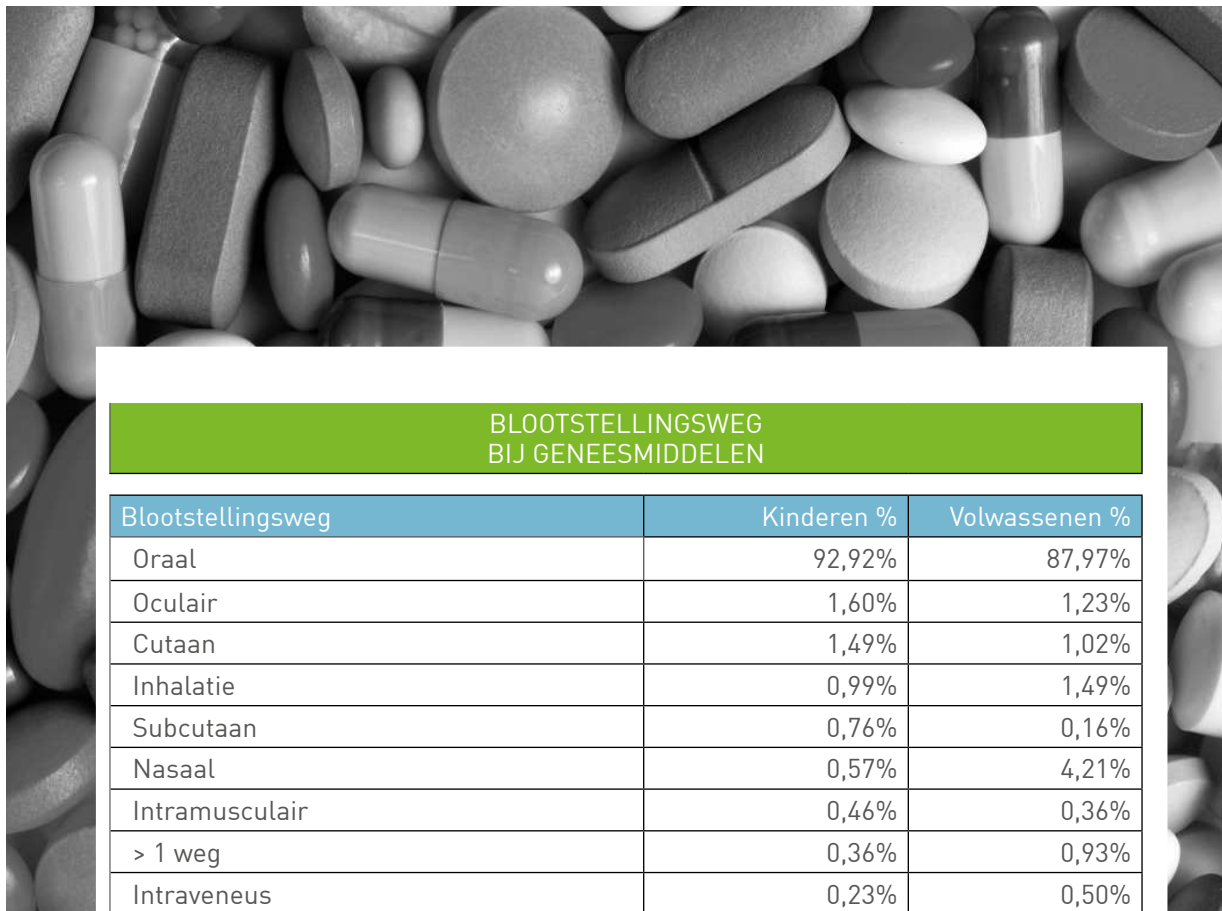
In 314 gevallen gaat het om een blootstelling tijdens de zwangerschap en bij 36 om een blootstelling tijdens de borstvoeding.

6.2. Toedieningsweg

Toedieningsweg bij geneesmiddelen

Bij volwassenen en kinderen verschilt de blootstellingswijze licht. Bij oproepen over geneesmiddelen is inname door de mond de belangrijkste blootstellingsweg voor beide groepen.

Bij kinderen ziet men echter vaker de toediening van een geneesmiddel via het rectum of de neus omdat in de pediatrie vaker gebruik gemaakt wordt van zetpillen en neusdruppels.

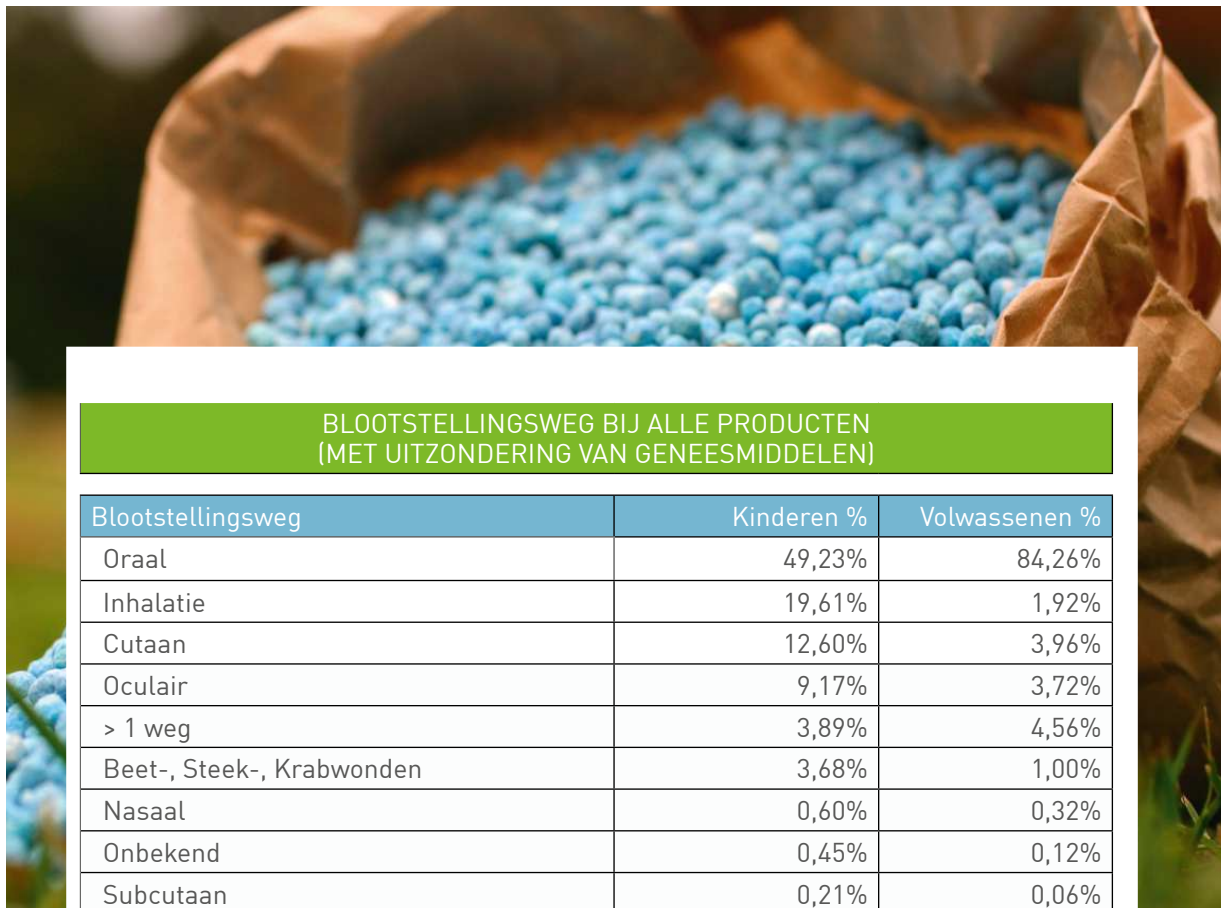
BLOOTSTELLINGSWEG BIJ GENEESMIDDELEN		
Blootstellingsweg	Kinderen %	Volwassenen %
Oraal	92,92%	87,97%
Oculair	1,60%	1,23%
Cutaan	1,49%	1,02%
Inhalatie	0,99%	1,49%
Subcutaan	0,76%	0,16%
Nasaal	0,57%	4,21%
Intramusculair	0,46%	0,36%
> 1 weg	0,36%	0,93%
Intraveneus	0,23%	0,50%
Vaginaal	0,20%	0,03%
Rectaal	0,10%	1,53%
Intra-auriculair	0,09%	0,37%
Andere	0,06%	0,10%
Extravasatie	0,05%	0,00%
Intra-articulair	0,04%	0,03%
Onbekend	0,02%	0,02%
Epiduraal	0,02%	0,00%
Beet-, steek-, krabwonde	0,02%	0,01%
Transplacentair	0,00%	0,01%
Aspiratie	0,01%	0,01%
TOTAAL	100%	100%

Toedieningsweg bij alle producten (met uitzondering van geneesmiddelen)

Voor de producten die niet behoren tot de geneesmiddelen zijn de verschillen groter.

Het hoge percentage blootstelling via de mond bij kinderen is het gevolg van een normaal verkenningsgedrag bij kinderen onder de 4 jaar.

Bij volwassenen veroorzaken vergissingen bij het gebruik vaak ongevallen: inhalatie, spatten in de ogen of op de huid vertegenwoordigen 41,4% van de blootstellingsweg tegenover 9,6% bij kinderen.

BLOOTSTELLINGSWEG BIJ ALLE PRODUCTEN (MET UITZONDERING VAN GENEESMIDDELEN)		
Blootstellingsweg	Kinderen %	Volwassenen %
Oraal	49,23%	84,26%
Inhalatie	19,61%	1,92%
Cutaan	12,60%	3,96%
Oculair	9,17%	3,72%
> 1 weg	3,89%	4,56%
Beet-, Steek-, Krabwonden	3,68%	1,00%
Nasaal	0,60%	0,32%
Onbekend	0,45%	0,12%
Subcutaan	0,21%	0,06%
Intramusculair	0,13%	0,00%
Intraveneus	0,12%	0,00%
Andere	0,10%	0,01%
Intra-auriculair	0,06%	0,03%
Vaginaal	0,05%	0,01%
Rectaal	0,04%	0,00%
Aspiratie	0,03%	0,00%
Epiduraal	0,01%	0,01%
Extravasatie	0,01%	0,00%
Intra-articulair	0,01%	0,00%
TOTAAL	100%	100%

6.3. Betrokken producten

➤ Categorie van producten voor het totaal aantal agentia

In 2018 ging een nieuw systeem van categorisatie in voege. Dit hiërarchisch systeem is gebaseerd op het systeem dat gebruikt wordt door het "Toxicological Documentation and Information Network" (TDI). Van de Duitse antigifcentra.

Er werden enkele subcategorieën toegevoegd om de opvolging van specifieke producten te kunnen verzekeren. Het "European chemical agency" (ECHA) publiceerde in maart 2018 een categorisatiesysteem, genaamd het "European Product Categorisation System", meer bepaald voor de gevaarlijke mengsels. Het Duitse systeem werd hiervoor als inspiratiebron gebruikt.

De categorieën zijn gebaseerd op het gebruiksprofiel van het product. Ze bevatten geen enkele verwijzing naar de samenstelling, presentatievorm of classificatie van mengsels. Het Antigifcentrum legt zich momenteel toe op de omzetting van het huidige coderingssysteem van het Antigifcentrum naar de codes die gebruikt worden door ECHA.

Een agens kan worden toegewezen aan verschillende categorieën (een gebruikscategorie en een substantie, bijvoorbeeld). Voor de biocides kan een product soms worden toegewezen aan 4 of 5 soorten producten.

De classificatie van de agentia per categorie van producten kan dus niet worden vergeleken met die van de vorige jaren.

De producten die het meest betrokken zijn bij ongevallen waarvoor gebeld wordt, behoren tot de volgende categorieën:

- Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen;
- Chemische producten, cosmetica, levensmiddelen, tabaksproducten en producten van dagelijks gebruik;
- Pesticides (biocides en plantbeschermingsproducten);
- Levende organismen (planten, paddenstoelen, micro-organismen).

Het categoriseringssysteem van de agentia is beschikbaar in het Engels, en de namen van de categorieën worden daarom weergegeven in het Engels in de tabellen.

Onderverdeling van de agentia per categorie voor alle agentia

		NUMBER OF DIFFERENT AGENTS	%
MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES			
	HUMAN MEDICINES	25.042	51,03%
	MEDICAL DEVICES	485	0,99%
	VETERINARY MEDICINES	368	0,75%
	MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES-UNCATEGORISED/UNKNOWN	16	0,03%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	4	0,01%
TOTAL		25.909	52,80%
CHEMICAL PRODUCTS			

	CLEANING, CARE AND MAINTENANCE PRODUCTS (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	4.459	9,09%
	DETERGENTS AND AUXILIARIES FOR LAUNDRY AND DISHWASHING (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	1.929	3,93%
	PRODUCTS FOR TECHNICAL APPLIANCES AND PROCESSES	1.478	3,01%
	HOUSEHOLD CHEMICALS	771	1,57%
	PAINTS, COATINGS AND VARNISHES	529	1,08%
	FUELS	434	0,88%
	AIR FRESHENER PRODUCTS, FRAGRANCES AND SIMILAR	371	0,76%
	ADHESIVES AND SEALANTS	341	0,69%
	CONSTRUCTION MATERIALS	285	0,58%
	ART, WRITING AND OFFICE MATERIALS	280	0,57%
	INKS, TONERS AND RELATED PRINTING MATERIALS	254	0,52%
	CHEMICAL PRODUCTS-UNDEFINED/UNKNOWN USE (HOUSEHOLD CHEMICALS EXCLUDED)	74	0,15%
	PYROTECHNIC PRODUCTS	7	0,01%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0,00%
	TATTOO INKS	2	0,00%
TOTAL		11.175	22,77%
COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS			
	FOOD AND FOOD ADDITIVES	2.743	5,59%
	COSMETIC PRODUCTS	2.678	5,46%
	DAILY PRODUCTS (*)	2.297	4,68%
	TOBACCO PRODUCTS, ELECTRONIC CIGARETTES/MIXTURES AND SMOKELESS TOBACCO PRODUCTS.	237	0,48%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	0,00%
	COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS-UNCATEGORISED/UNKNOWN	1	0,00%
TOTAL		7.946	16,19%
PESTICIDES			
	BIOCIDAL PRODUCTS	1.978	4,03%
	PLANT PROTECTION AND PEST CONTROL PRODUCTS	466	0,95%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0,00%
TOTAL		2.436	4,96%
OTHER/UNKNOWN AGENTS		779	1,59%
DRUGS OF ABUSE		360	0,73%
BORDERLINE PRODUCTS		334	0,68%
PRODUCTS FOR PLANT CULTIVATION AND CARE		174	0,35%
PRODUCTS FOR ANIMALS (NON BIOCIDES, NON VETERINARY DRUGS)		64	0,13%
WEAPONS AND RIOT CONTROL AGENTS		58	0,12%
NOT OTHERWISE SPECIFIED		2	0,00%
TOTAL NUMBER OF DIFFERENT AGENTS		49.069	100,00%

Blootstellingen bij volwassenen en kinderen per categorie van producten

	CATEGORIES	ADULTS	CHILDREN
MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES			
	HUMAN MEDICINES	11.974	8.932
	MEDICAL DEVICES	246	251
	VETERINARY MEDICINES	271	85
	MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES-UNCATEGORISED/UNKNOWN	8	8
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	3
CHEMICAL PRODUCTS			
	CLEANING, CARE AND MAINTENANCE PRODUCTS (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	2.287	1.614
	DETERGENTS AND AUXILIARIES FOR LAUNDRY AND DISHWASHING (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	528	1.409
	PRODUCTS FOR TECHNICAL APPLIANCES AND PROCESSES	928	587
	HOUSEHOLD CHEMICALS	663	127
	PAINTS, COATINGS AND VARNISHES	385	160
	FUELS	296	170
	AIR FRESHENER PRODUCTS, FRAGRANCES AND SIMILAR	87	292
	ADHESIVES AND SEALANTS	165	176
	CONSTRUCTION MATERIALS	225	78
	ART, WRITING AND OFFICE MATERIALS	37	245
	INKS, TONERS AND RELATED PRINTING MATERIALS	38	222
	CHEMICAL PRODUCTS-UNDEFINED/UNKNOWN USE (HOUSEHOLD CHEMICALS EXCLUDED)	63	11
	PYROTECHNIC PRODUCTS	12	1
	TATTOO INKS	1	1
COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS			
	FOOD AND FOOD ADDITIVES	1.708	1.152
	COSMETIC PRODUCTS	738	1.931
	DAILY PRODUCTS	449	1.881
	TOBACCO PRODUCTS, ELECTRONIC CIGARETTES/MIXTURES AND SMOKELESS TOBACCO PRODUCTS.	103	134
	COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS-UNCATEGORISED/UNKNOWN	0	1

PESTICIDES			
	BIOCIDAL PRODUCTS	1.037	1.027
	PLANT PROTECTION AND PEST CONTROL PRODUCTS	364	98
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0
OTHER/UNKNOWN AGENTS		459	380
DRUGS OF ABUSE		309	28
BORDERLINE PRODUCTS		105	230
PRODUCTS FOR PLANT CULTIVATION AND CARE		90	87
PRODUCTS FOR ANIMALS (NON BIOCIDES, NON VETERINARY DRUGS)		17	49
WEAPONS AND RIOT CONTROL AGENTS		40	25
LIVING ORGANISMS			
PLANTAE		537	1.492
ANIMALIA		672	318
FUNGI		107	232
MICROORGANISMS		22	7

Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen

De groep van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen bevat 25.909 agentia. Dit bedraagt 52,8% van het totaal aantal agentia die betrokken zijn bij de oproepen van 2018.

Het gaat voor het overgrote deel om geneesmiddelen voor menselijk gebruik (25.042 agentia).

Geneesmiddelen: verdeling per categorie

De tabel hieronder geeft de verdeling van de geneesmiddelen per systeem, en dit volgens de Anatomische Therapeutische Chemische classificatie (ATC).

SYSTEM (ATC)	AGENTS	%
NERVOUS SYSTEM	10.806	43,15%
RESPIRATORY SYSTEM	2.569	10,26%
MUSCULO-SKELETAL SYSTEM	2.206	8,81%
ALIMENTARY TRACT AND METABOLISM	1937	7,74%
CARDIOVASCULAR SYSTEM	1.762	7,04%
GENERAL ANTIINFECTIVES FOR SYSTEMIC USE	1.418	5,66%
DERMATOLOGICALS	1.240	4,95%
GENITO URINARY SYSTEM AND SEX HORMONES	677	2,70%
BLOOD AND BLOOD FORMING ORGANS	583	2,33%
SYSTEMIC HORMONAL PREPARATIONS, EXCL. SEX HORMONES	573	2,29%
SENSORY ORGANS	420	1,68%
ALTERNATIVE MEDICINE	371	1,48%
VARIOUS HUMAN MEDECINS	208	0,83%
FOREIGN HUMAN MEDICINS	173	0,69%
ANTINEOPLASTIC AND IMMUNOMODULATING AGENTS	137	0,55%
ANTIPARASITIC PRODUCTS, INSECTICIDES AND REPELLENTS (HUMAN MEDICINES)	81	0,32%
NOT OTHERWISE SPECIFIED	61	0,24%
ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	25.042	100,00%

De drie belangrijkste groepen geneesmiddelen vertegenwoordigen 62% van de geneesmiddelen waarvoor wordt gebeld. Het gaat om geneesmiddelen voor het zenuwstelsel, geneesmiddelen voor de luchtwegen en geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten.

Geneesmiddelen: volwassenen en kinderen

Voor geneesmiddelen met betrekking tot het zenuwstelsel kreeg het Antigifcentrum het meest oproepen, zowel bij de volwassenen als bij de kinderen. Zoals te verwachten valt, werd er vaker gebeld voor cardiovasculaire geneesmiddelen voor volwassen slachtoffers in vergelijking met kinderen. Kinderen zijn vaker blootgesteld aan geneesmiddelen voor de luchtwegen en geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten

SYSTEM (ATC)	ADULTS ¹	CHILDREN ²
NERVOUS SYSTEM	6.294 (52,57%)	2.487 (27,84%)
RESPIRATORY SYSTEM	888 (7,42%)	1.621 (18,15%)
MUSCULO-SKELETAL SYSTEM	994 (8,30%)	1.145 (12,82%)
ALIMENTARY TRACT AND METABOLISM	919 (7,69%)	917 (10,27%)
CARDIOVASCULAR SYSTEM	1.204 (10,06%)	349 (3,91%)
GENERAL ANTIINFECTIVES FOR SYSTEMIC USE	749 (6,26%)	653 (7,31%)
DERMATOLOGICALS	543 (4,53%)	703 (7,87%)
GENITO URINARY SYSTEM AND SEX HORMONES	319 (2,66%)	361 (4,04%)
SYSTEMIC HORMONAL PREPARATIONS, EXCL. SEX HORMONES	383 (3,20%)	188 (2,10%)
BLOOD AND BLOOD FORMING ORGANS	401 (3,35%)	161 (1,80%)
SENSORY ORGANS	131 (1,09%)	290 (3,25%)
ALTERNATIVE MEDICINES*	72 (0,60%)	297 (3,33%)
VARIOUS HUMAN MEDICINES	166 (1,39%)	75 (0,84%)
FOREIGN HUMAN MEDICINES**	85 (0,71%)	78 (0,87%)
ANTINEOPLASTIC AND IMMUNOMODULATING AGENTS	110 (0,92%)	20 (0,22%)
ANTIPARASITIC PRODUCTS, INSECTICIDES AND REPELLENTS (HUMAN MEDICINES)	48 (0,40%)	33 (0,37%)
NOT OTHERWISE SPECIFIED	48 (0,40%)	13 (0,15%)
ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	11.974	8.932

(*) Homeopathy, Phytotherapy, Aromatherapy and other alternative medicine.

(* and **) Extra categories created at poison center level.

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Geneesmiddelen voor het zenuwstelsel: verdeling per categorie

	AGENTS	%
PSYCHOLEPTICS	4.332	40,09%
ANALGESICS	2.997	27,73%
PSYCHOANALEPTICS	2.139	19,79%
ANTIEPILEPTICS	965	8,93%
OTHER NERVOUS SYSTEM DRUGS	197	1,82%
ANTI-PARKINSON DRUGS	138	1,28%
ANESTHETICS	37	0,34%
NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0,02%
ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	10.806	100,00%

De psycholeptica zijn hoofdzakelijk anxiolytica (45%), waaronder 99% benzodiazepines, neuroleptica (34%) en hypnotica en kalmeringsmiddelen (21%).

Pijnstillers worden onderverdeeld in 3 productgroepen: pijnstillers en koortswerende middelen (70%), opiaten (29%) en middelen tegen de migraine (1%).

Paracetamol is het meest gebruikte koortswerende, pijnstillende middel (97%). Tramadol is goed voor de helft van de opiaten, gevolgd door combinaties van opiaten met andere pijnstillers (27%) (tramadol en paracetamol, codeïne en paracetamol, of andere combinaties).

Opiumalkaloïden (oxycodone, morfine en hydromorfon) vertegenwoordigen slechts 14% van de opiaatgroep.

In de groep van de psychoanaleptica zijn de antidepressiva het meest vertegenwoordigd. Bij de antidepressiva maken selectieve serotonineheropnameremmers (SSRIs) 43% uit. Andere antidepressiva zijn in afnemende volgorde: trazodon, venlafaxine, mirtazapine, duloxetine en bupropion. De psychostimulantia die gebruikt worden bij de behandeling van ADHD, maken 13% uit. Hier gaat het voornamelijk om methylfenidaat.

Geneesmiddelen voor het zenuwstelsel: volwassenen en kinderen

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
PSYCHOLEPTICS	3.042 (48,33%)	648 (26,06%)
ANALGESICS	1.626 (25,83%)	1.256 (50,50%)
PSYCHOANALEPTICS	1.660 (26,37%)	352 (14,15%)
ANTIEPILEPTICS	634 (10,07%)	225 (9,05%)
OTHER NERVOUS SYSTEM DRUGS	147 (2,34%)	52 (2,09%)
ANTI-PARKINSON DRUGS	122 (1,94%)	13 (0,52%)
ANESTHETICS	19 (0,30%)	18 (0,72%)
NOT OTHERWISE SPECIFIED	1 (0,02%)	1 (0,04%)
ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	6.294	2.487

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel: verdeling per categorie

In de ATC-classificatie komen de geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel op de tweede plaats. De tabel hieronder geeft de verdeling van deze geneesmiddelen bij blootstellingen weer.

	AGENTS	%
DRUGS FOR OBSTRUCTIVE AIRWAY DISEASES	727	28,30%
ANTI-HISTAMINES FOR SYSTEMIC USE	598	23,28%
COUGH AND COLD PREPARATIONS	577	22,46%
NASAL PREPARATIONS	474	18,45%
THROAT PREPARATIONS	193	7,51%
	2.569	100,00%

De eerste groep, drugs for obstructive airway diseases, omvat de behandelingen voor asthma en COPD. Hieronder vinden we de selectieve beta-2-agonist met salbutamol als meest voorkomend middel (21%), gevolgd door de anticholinergica met ipratropium bromide als hoofdagens (14%)

De groep van de antihistaminica wordt voorgedaan door de nieuwere generatie middelen (desloratadine (14%), bilastine (8%), rupatadine (6%),...) gevolgd door de piperazine derivaten (cetirizine (24%), levocetirizine (9%) en meclozine (1%).

De groep van de 'cough and cold' preparaten heeft twee uitgesproken zwaargewichten: de expectorerende middelen (o.a. carbocisteine (14%), acetylcysteine (14%), bromhexine (11%) en de antihooestmiddelen (o.a. dextromethorfaan (15%), codeïne (9%)).

Geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel: volwassenen en kinderen

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
DRUGS FOR OBSTRUCTIVE AIRWAY DISEASES	237 (26,69%)	463 (28,56%)
ANTIHISTAMINES FOR SYSTEMIC USE	228 (25,68%)	373 (23,01%)
COUGH AND COLD PREPARATIONS	181 (20,38%)	404 (24,92%)
NASAL PREPARATIONS	147 (16,55%)	331 (20,42%)
THROAT PREPARATIONS	122 (13,74%)	71 (4,38%)
ACTUAL NUMBER OF VICTIMS	888	1.621

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten: verdeling per categorie

De overgrote meerderheid van agentia betrokken bij het spierstelsel vallen binnen de groep van de anti-inflammatoire middelen.

De grootste vertegenwoordiger binnen deze groep is ibuprofen (80%), van verre gevolgd door diclofenac (11%).

	AGENTS	%
ANTIINFLAMMATORY AND ANTIRHEUMATIC PRODUCTS	1.857	84,18%
TOPICAL PRODUCTS FOR JOINT AND MUSCULAR PAIN	192	8,70%
MUSCLE RELAXANTS	83	3,76%
ANTIGOUT PREPARATIONS	47	2,13%
DRUGS FOR TREATMENT OF BONE DISEASE	25	1,13%
OTHER DRUGS FOR DISORDERS OF THE MUSCULO-SKELETAL SYSTEM	1	0,05%
NO OTHERWISE SPECIFIED	1	0,05%
ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	2.206	100,00%

Geneesmiddelen voor de spieren en gewrichten: volwassenen en kinderen

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
ANTIINFLAMMATORY AND ANTIRHEUMATIC PRODUCTS	769 (77,36%)	1.031 (90,04%)
TOPICAL PRODUCTS FOR JOINT AND MUSCULAR PAIN	99 (9,96%)	95 (8,30%)
MUSCLE RELAXANTS	68 (6,84%)	13 (1,14%)
ANTIGOUT PREPARATIONS	39 (3,92%)	7 (0,61%)
DRUGS FOR TREATMENT OF BONE DISEASE	25 (2,52%)	0
OTHER DRUGS FOR DISORDERS OF THE MUSCULO-SKELETAL SYSTEM	1 (0,10%)	0
NO OTHERWISE SPECIFIED	1 (0,10%)	0
ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	994	1.145

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Chemische producten

Chemische producten: verdeling van agentia per categorie

Detergenten, vaatwasprocuten en wasproducten vertegenwoordigen 57% van de betrokken agentia

	AGENTS	%
CLEANING, CARE AND MAINTENANCE PRODUCTS (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	4.459	39,90%
DETERGENTS AND AUXILIARIES FOR LAUNDRY AND DISHWASHING (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	1.929	17,26%
PRODUCTS FOR TECHNICAL APPLIANCES AND PROCESSES	1.478	13,23%
HOUSEHOLD CHEMICALS	771	6,90%
PAINTS, COATINGS AND VARNISHES	529	4,73%
FUELS	434	3,88%
AIR FRESHENER PRODUCTS, FRAGRANCES AND SIMILAR	371	3,32%
ADHESIVES AND SEALANTS	341	3,05%
CONSTRUCTION MATERIALS	285	2,55%
ART, WRITING AND OFFICE MATERIALS	280	2,51%
INKS, TONERS AND RELATED PRINTING MATERIALS	254	2,27%
CHEMICAL PRODUCTS-UNDEFINED/UNKNOWN USE (HOUSEHOLD CHEMICALS EXCLUDED)	74	0,66%
PYROTECHNIC PRODUCTS	7	0,06%
NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0,02%
TATTOO INKS	2	0,02%
ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	11.175	100,00%

Chemische producten: volwassenen en kinderen

Het profiel van chemische producten die betrokken zijn bij ongevallen voor volwassenen en kinderen verschilt voor enkele categorieën van producten. Bij volwassenen gebeuren er vaak ongevallen tijdens het gebruik van een product. In de categorie van kuisproducten ("Cleaning, care and maintenance products") zijn er vaak blootstellingen aan hypochloriet wanneer bijvoorbeeld javel met een zuur product wordt gemengd. In 2018 waren er 1.043 blootstellingen aan hypochloriet bij volwassenen en 378 bij kinderen..

Ontstoppers vertegenwoordigen 11% van de reinigings- en onderhoudsproducten. Zij zijn de oorzaak van veel ongelukken met chemische brandwonden in huis. Het Antigifcentrum nam deel aan een onderzoek dat door AISE werd gelanceerd om de oorzaken van ongevallen met deze ontstoppers bij zowel volwassenen als kinderen beter te begrijpen. Deze studie, die op 1 november 2017 van start ging, werd medio 2018 afgerond. De analyse van de gegevens is nog niet gepubliceerd.

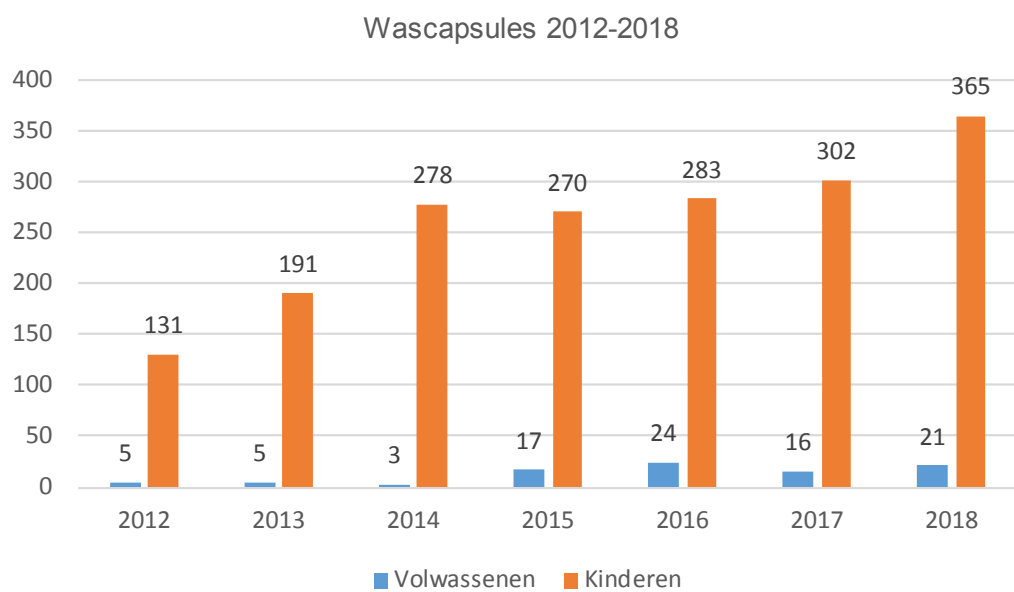
De categorie van huishoudchemicaliën ("Household chemicals") omvat generieke producten zoals esprit de sel, aceton, ammoniak en andere drogisterijproducten die in supermarkten verkrijgbaar zijn. Deze producten zijn ook de oorzaak van veel ongelukken bij volwassenen.

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
CLEANING, CARE AND MAINTENANCE PRODUCTS (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	2.787 (46,60%)	1.614 (31,86%)
DETERGENTS AND AUXILIARIES FOR LAUNDRY AND DISHWASHING (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	528 (8,83%)	1.409 (27,81%)
PRODUCTS FOR TECHNICAL APPLIANCES AND PROCESSES	928 (15,52%)	587 (11,59%)
HOUSEHOLD CHEMICALS	663 (11,09%)	127 (2,51%)
PAINTS, COATINGS AND VARNISHES	385 (6,42%)	160 (3,16%)
FUELS	296 (4,95%)	170 (3,36%)
AIR FRESHENER PRODUCTS, FRAGRANCES AND SIMILAR	87 (1,45%)	292 (5,76%)
ADHESIVES AND SEALANTS	165 (2,76%)	176 (3,47%)
CONSTRUCTION MATERIALS	225 (3,76%)	78 (1,54%)
ART, WRITING AND OFFICE MATERIALS	37 (0,62%)	245 (4,84%)
INKS, TONERS AND RELATED PRINTING MATERIALS	38 (0,64%)	222 (4,38%)
CHEMICAL PRODUCTS-UNDEFINED/UNKNOWN USE (HOUSEHOLD CHEMICALS EXCLUDED)	63 (1,05%)	11 (0,22%)
PYROTECHNIC PRODUCTS	12 (0,20%)	1 (0,02%)
NOT OTHERWISE SPECIFIED	2 (0,03%)	0 (0,0%)
TATTOO INKS	1 (0,02%)	1 (0,02%)
ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	5.979	5.066

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

In de categorie van detergents, vaatwas- en wasproducten (« Detergents and auxiliaries for laundry and dishwashing”) organiseert het Antigifcentrum een opvolging van de was- en vaatwascapsules. De onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van het aantal gevallen over een periode van zeven jaar. Het overgrote deel van deze gevallen komt voor bij kinderen. De gestage toename van het aantal oproepen is waarschijnlijk te wijten aan het toenemend gebruik van dit soort producten. Wat 2018 betreft, kan de invoering van een subcategorie van producten ook hebben bijgedragen tot een betere identificatie van de gevallen.

Cosmetica, levensmiddelen, tabaksproducten en andere

Verdeling van de agentia per categorie

In de groep levensmiddelen en levensmiddelenadditieven vormen alcoholische dranken en voedingssupplementen (29%) de meerderheid van de agentia (30%).

Cosmetische producten omvatten 2.678 agentia en zijn ingedeeld volgens de categorieën die zijn toegewezen in Cosmetic Products Notification Portal (CPNP).

Tussen 1 januari en 31 december 2018 registreerde het Antigifcentrum 130 oproepen voor 119 gevallen van blootstelling aan e-vloeistof. Deze 119 gevallen betreffen 107 gevallen bij mensen (65 volwassenen en 42 kinderen) en 12 gevallen bij dieren.

	AGENTS	%
FOOD AND FOOD ADDITIVES	2.743	34,52%
COSMETIC PRODUCTS	2.678	33,70%
DAILY PRODUCTS	2.297	28,91%
TOBACCO PRODUCTS, ELECTRONIC CIGARETTES/MIXTURES AND SMOKELESS TOBACCO PRODUCTS.	237	2,98%
NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	0,01%
COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS-UNCATEGORISED/ UNKNOWN	1	0,01%
ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	7.946	100,00%

Binnen de categorie tabaksproducten bestaat ongeveer de helft van de middelen uit vloeistoffen voor elektronische sigaretten. Deze e-vloeistoffen zijn sinds hun verschijnen op de markt in 2008 regelmatig opgevolgd en de onderstaande tabel toont de evolutie van het aantal oproepen voor e-vloeistoffen over 10 jaar.

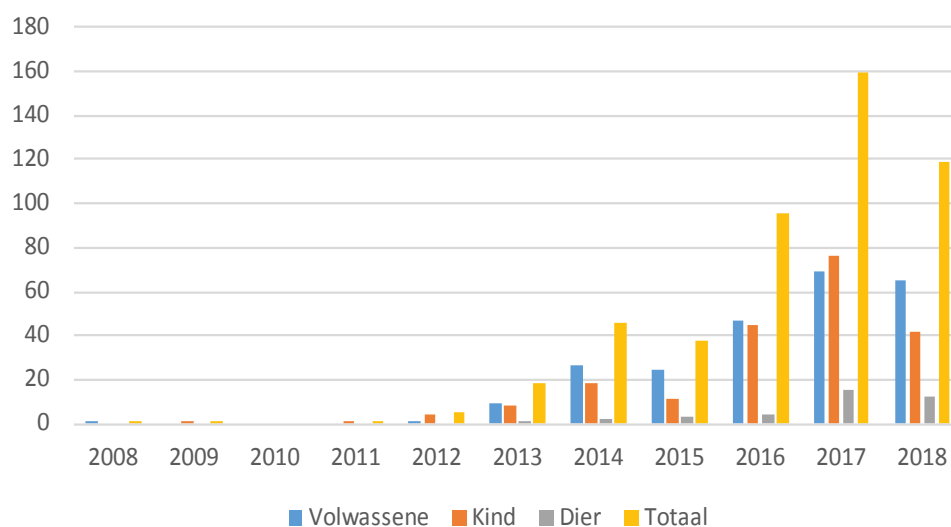
Verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
FOOD AND FOOD ADDITIVES	1.708 (57,26%)	1.152 (22,65%)
COSMETIC PRODUCTS	738 (24,74%)	1.931 (37,96%)
DAILY PRODUCTS	449 (15,05%)	1.881 (36,98%)
TOBACCO PRODUCTS, ELECTRONIC CIGARETTES/MIXTURES AND SMOKELESS TOBACCO PRODUCTS.	103 (3,45%)	134 (2,63%)
NOT OTHERWISE SPECIFIED	0 (0,0%)	1 (0,02%)
COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS-UNCATEGORISED/UNKNOWN	0 (0,0%)	1 (0,02%)
ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	2.983	5.087

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Aantal gevallen e-liquid

De groep 'daily products' is door het Antigifcentrum zelf aangemaakt en bestaat uit een mix van categorieën waaronder men speelgoed (43%) en essentiële oliën (35%) kan terugvinden.

Pesticiden

De groep van de pesticiden bevat biocides en gewasbeschermingsmiddelen. Het overgrote deel van de agentia behoort tot de categorie van de biociden (81%).

	AGENTS	%
BIOCIDAL PRODUCTS	1.978	81,20%
PLANT PROTECTION AND PEST CONTROL PRODUCTS	466	19,13%
NOT OTHERWISE SPECIFIED	2	0,08%
ACTUAL NUMBER OF AGENTS	2.436	100,00%

De tabel hieronder geeft de onderverdeling van de biocides weer per type van producten. Het merendeel van de agentia zijn insecticiden voor huishoudelijk gebruik (type 18) of desinfecteermiddelen en algiciden die niet rechtstreeks op mens of dier worden gebruikt (biociden type 2). In deze categorie bevinden zich de schimmelvlekkenreinigers en de producten voor de behandeling van zwembadwater. De groep biocides die van het buitenland komen ("Foreign biocides") werd door het Antigifcentrum gecreëerd.

Biociden: verdeling van de agentia per categorie

PRODUCT TYPE		AGENTS	%
18	INSECTICIDES, ACARICIDES AND PRODUCTS TO CONTROL OTHER ARTHROPODS, EXCLUDING PRODUCTS WHEN USED AS PESTICIDES	555	28,06%
2	DISINFECTANTS AND ALGAECIDES NOT INTENDED FOR DIRECT APPLICATION TO HUMANS OR ANIMALS	455	23,00%
10	HUMAN HYGIENE	340	17,19%
14	RODENTICIDES	245	12,39%
19	REPELLENTS AND ATTRACTANTS	229	11,58%
8	WOOD PRESERVATIVES	67	3,39%
4	FOOD AND FEED AREA	61	3,08%
	FOREIGN BIOCIDES	38	1,92%
10	CONSTRUCTION MATERIAL PRESERVATIVES	27	1,37%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	20	1,01%
3	VETERINARY HYGIENE	10	0,51%
11	PRESERVATIVES FOR LIQUID-COOLING AND PROCESSING SYSTEMS	9	0,46%
12	SLIMICIDES	4	0,20%
21	ANTIFOULING PRODUCTS	2	0,10%
5	DRINKING WATER DISINFECTANTS	2	0,10%
22	EMBALMING AND TAXIDERMIST FLUIDS	1	0,05%
6	PRESERVATIVES FOR PRODUCTS DURING STORAGE	1	0,05%
	ACTUAL TOTAL NUMBER OF AGENTS	1.978	100,00%

Verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen

Ongevallen met biociden van type 2 doen zich voornamelijk voor bij volwassenen en zijn het gevolg van fouten in het gebruik. Voor producten van type 1 verklaren de gevallen van accidentele inname van hydroalcoholische gels bij kinderen het verschil met volwassenen.

PRODUCT TYPE		ADULTS ¹	CHILDREN ²
18	INSECTICIDES, ACARICIDES AND PRODUCTS TO CONTROL OTHER ARTHROPODS, EXCLUDING PRODUCTS WHEN USED AS PESTICIDES	285 (27,48%)	288 (28,04%)
2	DISINFECTANTS AND ALGAECIDES NOT INTENDED FOR DIRECT APPLICATION TO HUMANS OR ANIMALS	353 (34,04%)	143 (13,92%)
1	HUMAN HYGIENE	129 (12,44%)	213 (20,74%)
14	RODENTICIDES	107 (10,32%)	157 (15,29%)
19	REPELLENTS AND ATTRACTANTS	33 (3,18%)	199 (19,38%)
8	WOOD PRESERVATIVES	61 (5,81%)	6 (0,58%)
4	FOOD AND FEED AREA	52 (5,01%)	9 (0,88%)
	FOREIGN BIOCIDES	14 (1,35%)	24 (2,34%)
10	CONSTRUCTION MATERIAL PRESERVATIVES	22 (2,12%)	5 (0,49%)
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	17 (1,64%)	7 (0,68%)
3	VETERINARY HYGIENE	8 (0,77%)	2 (0,19%)
11	PRESERVATIVES FOR LIQUID-COOLING AND PROCESSING SYSTEMS	9 (0,87%)	0 (0,0%)
12	SLIMICIDES	4 (0,39%)	0 (0,0%)
21	ANTIFOULING PRODUCTS	2 (0,19%)	0 (0,0%)
5	DRINKING WATER DISINFECTANTS	0 (0,0%)	2 (0,19%)
22	EMBALMING AND TAXIDERMIST FLUIDS	1 (0,10%)	0 (0,0%)
6	PRESERVATIVES FOR PRODUCTS DURING STORAGE	1 (0,10%)	0 (0,0%)
	ACTUAL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	1.037	1.027

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Levende organismen (planten, paddenstoelen en dieren)

Er werden 3.240 agentia toegewezen aan categorieën binnen de groep van levende wezens.

Planten blijven de grootste groep (60%), gevolgd door dieren (29%), schimmels (waaronder paddenstoelen) (10%) en micro-organismen (1%).

Levende organismen: verdeling van de agentia

PLANTAE	1.943	59,97%
ANIMALIA	944	29,14%
FUNGI	324	10,00%
MICROORGANISMS	29	0,90%
	3.240	100,00%

Levende organismen: Verdeling van blootstellingen bij volwassenen en kinderen

	ADULTS ¹	CHILDREN ²
PLANTAE	537 (40,16%)	1.492 (72,82%)
ANIMALIA	672 (50,26%)	318 (15,52%)
FUNGI	107 (8,00%)	232 (11,32%)
MICROORGANISMS	22 (1,65%)	7 (0,34%)
ACTUEL TOTAL NUMBER OF VICTIMS	1.337	2.049

¹ De percentages zijn berekend op het totaal aantal volwassen slachtoffers

² De percentages zijn berekend op het totaal aantal slachtoffers die kinderen zijn

Bij blootstellingen aan dieren gaat het bijna in alle gevallen om insectenbeten.

Samenvattend kunnen we zeggen dat de producten die het vaakst betrokken zijn bij een ongeval, geassocieerd kunnen worden met de verkoopcijfers en de media-aandacht.

6.4. Omstandigheden van de intoxicatie

	TYPE BLOOTSTELLINGEN	TOTAAL	%
VRIJWILLIGE BLOOTSTELLINGEN	INTENTIE ZELFDODING	4.992	10,39%
	KWAADAARDIG GEDRAG	143	0,30%
	MISBRUIK	334	0,70%
	OPZETTELIJKE BLOOTSTELLING, ANDERE	438	0,91%
ONVRIJWILLIGE BLOOTSTELLINGEN	THERAPEUTISCHE VERGISSING: OVERDOSIS	5.011	10,43%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: VERKEERD PRODUCT	2.601	5,41%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: VERKEERDE WEG	538	1,12%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: ANDERE THERAPEUTISCHE FOUT	368	0,77%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: TIJDSHEMA	347	0,72%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: VERKEERDE PATIËNT	309	0,64%
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: VERVALDATUM	191	0,4%0
	THERAPEUTISCHE VERGISSING: PREPARAAT	24	0,05%
	BIJWERKINGEN	1.182	2,46%
	INTERACTIE VAN GENEESMIDDELEN	60	0,12%
	BORSTVOEDING	28	0,06%
	ACCIDENTELE BLOOTSTELLING, ANDERE	29.146	60,67%
	BEROEPSMATIGE BLOOTSTELLING	959	2,00%
	VERONTREINIGING BINNENSHUIS	417	0,87%
	VERONTREINIGING BUITENHUIS	123	0,26%
	OVERGEGOTEN PRODUCT	410	0,85%
	BRAND	17	0,04%
	ONBEKEND	401	0,83%
	NIET GESPECIFIEERD	3	0,01%
	TOTAAL	48.042	100,00%

Bij kinderen zijn therapeutische fouten verantwoordelijk voor 16% van de ongevallen. Productfouten komen voor bij verwarrende verpakkingen. Veel producten worden verpakt in druppelflacons (etherische oliën, etherische oliën, e-vloeistof, anti-wratten, ...) en worden verward met vitamineS, oog- of neusdruppels.

Producten die worden overgegoten in drankflessen en dergelijke (terpentine in een glas, ruitensproeiervloeistof in een fles mineraalwater, bleekmiddel in een beker, enz.) geven ook aanleiding tot ongelukken.

Bij volwassenen, ouderen, gehandicapten en demente personen bestaat het risico dat producten per ongeluk worden ingeslikt. Ook bij deze groep veroorzaken producten die op een karretje of nachtkastje worden achtergelaten, soms onopzettelijke fouten. Zicht- en geheugenproblemen leiden tot fouten bij het gebruik van medicijnen (product, overdosis, enz.). Een aantal therapeutische fouten komt in instellingen voor tijdens de distributie van geneesmiddelen (patiëntfout).

Ongevallen die worden veroorzaakt door het inslikken van overgebrachte producten doen zich ook voor bij volwassenen, met name bij producten die in één of andere waterfles van de werkplek worden meegebracht. De 410 gevallen die in 2018 werden geregistreerd, vertegenwoordigen slechts een klein deel van het werkelijk aantal ongevallen: deze nieuwe categorie is een recente creatie en werd begin dit jaar onderbenut.

Het aantal oproepen voor therapeutische fouten vertegenwoordigt 22% van alle toevallige blootstellingen. Meer dan de helft van de fouten zijn overdoseringen. Bij kinderen komen fouten vaak voor als gevolg van onjuist gebruik van doseerapparatuur (spuiten met dubbele of driedubbele gradaties). Bij volwassenen gaan oproepen vaak gepaard met het nemen van een dubbele dosis van een geneesmiddel.

Drugs zijn gegroepeerd volgens de ATC-classificatie..

6.5. Dodelijke gevallen

Bij de volwassenen werden twee dodelijke slachtoffers gemeld. Het ging telkens om een zelfmoord. De betrokken producten waren zoutzuur en een onkruidverdelger op basis van chlormequat.

6.6 Vergiftigingen bij dieren

In 2018 ontving het Antigifcentrum 4.734 oproepen voor 5.214 dieren. Deze oproepen kwamen voor 38% van dierenartsen. Het ging hierbij vooral om huisdieren: honden (75%) en katten (16%).

De tabel hieronder geeft de verdeling weer van de betrokken agentia bij vergiftigingen van dieren. Geneesmiddelen en pesticiden zijn de twee vaakst voorkomende oorzaken van vergiftigingen bij dieren.

	CATEGORIES		%
MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES			
	HUMAN MEDICINES	1.287	26,29%
	VETERINARY MEDICINES	247	5,04%
	MEDICAL DEVICES	39	0,80%
	MEDICINAL PRODUCTS AND MEDICAL DEVICES-UNCATEGORISED/UNKNOWN	1	0,02%
PESTICIDES			
	BIOCIDAL PRODUCTS	844	17,24%
	PLANT PROTECTION AND PEST CONTROL PRODUCTS	237	4,84%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	0,02%

COSMETIC, FOOD, TOBACCO AND DAILY PRODUCTS			
	FOOD AND FOOD ADDITIVES	502	10,25%
	DAILY PRODUCTS	84	1,72%
	COSMETIC PRODUCTS	58	1,18%
	TOBACCO PRODUCTS, ELECTRONIC CIGARETTES/MIXTURES AND SMOKELESS TOBACCO PRODUCTS.	22	0,45%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	0,02%
CHEMICAL PRODUCTS			
	CLEANING, CARE AND MAINTENANCE PRODUCTS (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	164	3,35%
	PRODUCTS FOR TECHNICAL APPLIANCES AND PROCESSES	124	2,53%
	DETERGENTS AND AUXILIARIES FOR LAUNDRY AND DISHWASHING (EXCLUDES BIOCIDAL PRODUCTS)	80	1,63%
	PAINTS, COATINGS AND VARNISHES	59	1,21%
	FUELS	56	1,14%
	CONSTRUCTION MATERIALS	32	0,65%
	ADHESIVES AND SEALANTS	23	0,47%
	HOUSEHOLD CHEMICALS	23	0,47%
	INKS, TONERS AND RELATED PRINTING MATERIALS	14	0,29%
	AIR FRESHENER PRODUCTS, FRAGRANCES AND SIMILAR	3	0,06%
	ART, WRITING AND OFFICE MATERIALS	2	0,04%
	CHEMICAL PRODUCTS-UNDEFINED/UNKNOWN USE (HOUSEHOLD CHEMICALS EXCLUDED)	2	0,04%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	1	0,02%
	PYROTECHNIC PRODUCTS	1	0,02%
	TATTOO INKS	1	0,02%
OTHER/UNKNOWN AGENTS		134	2,74%
PRODUCTS FOR PLANT CULTIVATION AND CARE		127	2,59%
BORDERLINE PRODUCTS		60	1,23%
PRODUCTS FOR ANIMALS (NON BIOCIDES, NON VETERINARY DRUGS)		28	0,57%
DRUGS OF ABUSE		22	0,45%
NOT OTHERWISE SPECIFIED		1	0,02%
WEAPONS AND RIOT CONTROL AGENTS		1	0,02%
LIVING ORGANISMS			
	PLANTAE	513	10,48%
	ANIMALIA	67	1,37%
	FUNGI	45	0,92%
	MICROORGANISMS	5	0,10%

Sinds 2010 worden de gevallen waarbij diergeneesmiddelen betrokken zijn, doorgegeven aan het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

In de categorie van de pesticiden zijn de biociden het vaakst betrokken.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de biociden weer. Rodenticiden, producten die worden gebruikt bij de bestrijding van knaagdieren, zijn de belangrijkste oorzaak van biocidevergiftiging bij dieren. Deze producten moeten op de grond worden geplaatst en zijn daarom vaak binnen het bereik van honden in de openbare ruimte en thuis. Terwijl antistollingsremmers totnogtoe vrijwel uitsluitend bij dierenvergiftigingen betrokken waren, moet er nu rekening worden gehouden met de aanwezigheid op de markt van raticiden op basis van chloralose. In de categorie raticiden is 16% van de producten in kwestie afkomstig van chloralose. Eind 2018 heeft het Antigifcentrum via het veterinair compendium voor dierenartsen (BCFIVet) een waarschuwing gelanceerd, gericht aan de dierenartsen (<https://www.vetcompendium.be/fr/node/5389>).

Op de website van het Antigifcentrum is ook een rubriek over dit onderwerp gepubliceerd.

PRODUCT TYPE		AGENTS	%
14	RODENTICIDES	533	63,15%
18	INSECTICIDES, ACARICIDES AND PRODUCTS TO CONTROL OTHER ARTHROPODS, EXCLUDING PRODUCTS WHEN USED AS PESTICIDES	234	27,73%
19	REPELLENTS AND ATTRACTANTS	31	3,67%
2	DISINFECTANTS AND ALGAECIDES NOT INTENDED FOR DIRECT APPLICATION TO HUMANS OR ANIMALS	30	3,55%
10	CONSTRUCTION MATERIAL PRESERVATIVES	13	1,54%
4	FOOD AND FEED AREA	5	0,59%
	NOT OTHERWISE SPECIFIED	4	0,47%
	FOREIGN BIOCIDES	4	0,47%
8	WOOD PRESERVATIVES	4	0,47%
10	HUMAN HYGIENE	2	0,24%
	MOLLUSCICIDES, VERMICIDES AND PRODUCTS TO CONTROL OTHER INVERTEBRATES	1	0,12%
3	VETERINARY HYGIENE	1	0,12%

Insecticiden voor huishoudelijk gebruik, mierendozen die op de grond worden geplaatst, zijn de tweede meest voorkomende oorzaak van blootstelling aan biociden bij dieren. De inname van de vloeistof uit mierendozen leidt over het algemeen niet tot een risico op vergiftiging. Het gedrag van de hond, die de neiging heeft om snel grote hoeveelheden van een product dat binnen zijn bereik ligt, in te slikken, stelt hem bloot aan een bijzonder risico op vergiftiging.

Katten hebben een bijzonder metabolisme dat hen zeer gevoelig maakt voor bepaalde toxines zoals paracetamol: hun lever heeft een laag glucuronidatievermogen en hun rode bloedcellen zijn heel gevoelig voor oxiderende stoffen. De toxische dosis paracetamol is vijftien keer lager bij katten dan bij mensen.

Permethrine, vaak gebruikt als ongediertebestrijdingsproduct bij honden en als huishoudelijk insecticide, is heel giftig voor katten. De lage glucuronogonjugatiecapaciteit van de kat maakt haar heel gevoelig voor de neurologische toxiciteit van permethrine. In 2018 werden 13 gevallen van blootstelling van katten aan permethrine bevattende ongediertebestrijdingsmiddelen gemeld door het gebruik van een product voor honden bij katten.

Het Antigifcentrum werd 31 gebeld voor levensbedreigende vergiftiging bij dieren. Onder de giftige stoffen die bij deze sterfgevallen betrokken zijn, zijn er pesticiden, waaronder vijf raticides, planten, waaronder de taxus, en twee antiparasitaire middelen voor honden die bij katten werden gebruikt.

In 9 gevallen was het product dat betrokken was bij het overlijden niet bekend en de oproep ging over het type analyse dat op basis van de symptomen moest worden aangevraagd.

7. ANTIDOTA AFGELEVERD DOOR HET CENTRUM

In 2018 leverde het Antigifcentrum 20 keer een antidotum af voor de behandeling van een acute intoxicatie. Negen keer betrof dit pralidoxime voor een vergiftiging met organofosfaten en zeven keer werd 4-methylpyrazole afgeleverd voor een vergiftiging met toxische alcoholen. Deze aantallen liggen in de lijn van het vorige jaar.

Vier keer leverde het Antigifcentrum digitalis specifieke antilichamen af voor een intoxicatie met hartglycosiden. Dit antidotum is sinds januari 2018 opnieuw beschikbaar via het Antigifcentrum en in tegenstelling tot vroeger kan dit afgeleverd worden in een verpakking van één ampul in plaats van een doos met twaalf ampullen.

Antidotum INN	Commerciële naam	Aantal afleveringen in 2018	Aantal afgeleverde dozen
Pralidoxime	Contrathion®	9 afleveringen	79 dozen
4-Methylpyrazole	Fomepizole®	7 afleveringen	58 dozen
Digitalis specifieke AB	Digifab®	4 afleveringen	16 dozen

8. AANVRAGEN VOOR INFORMATIE

Onder het aantal oproepen die behandeld werden door de permanentie, tellen we 7.837 oproepen zonder verband met een blootstelling

TYPE VRAAG NIET GEPRECISEERD	2.713
INLICHTINGEN	1.669
GENEESMIDDELEN (ANDERE)	1.268
PREVENTIE (GEEN GENEESMIDDELEN)	631
MEDICATION COMPATIBILITY	402
INLICHTINGEN, GEEN BETREKKING OP AGC	374
ONDERWIJS, GEZONDHEIDSOPVOEDING	192
INFO ANTIDOTA	154
MEDICIJNEN EN BORSTVOEDING	120
SAMENSTELLING PRODUCT	83
GENEESMIDDELEN EN ZWANGERSCHAP	79
BESTELLING ANTIDOTA	56
IDENTIFICATIE (PLANT, GENEESMIDDEL,.....)	51
BORSTVOEDING, ANDER	33
INLICHTINGEN (JOURNALIST)	12
TOTAAL	7.837

De vragen zijn heel gevarieerd: vragen over onder meer het juiste gebruik van een geneesmiddel, het risico van interacties met andere geneesmiddelen, voorzorgsmaatregelen te nemen bij het hanteren van een pesticide of gevaarlijk product, de toxiciteit van bepaalde planten. We streven er ook naar om mensen die vragen hebben die niet voor het Antigifcentrum bedoeld zijn zo goed mogelijk te begeleiden.

De ontvangen vragen per e-mail worden ook besproken, alleen niet-urgente vragen worden geaccepteerd. De ontvanger krijgt systematisch een bericht en wordt gevraagd in geval van ongeval het noodnummer te vormen.

Vragen over de samenstelling van producten betreffen vaak geneesmiddelen op de buitenlandse markt waarvoor de oproeper het equivalent in België zoekt. Het Centrum ontvangt eveneens vragen afkomstig van buitenlandse antigifcentra die met een Belgisch product geconfronteerd worden.

DIVERSE ACTIVITEITEN

9.1. Projecten en studies

Koolstofmonoxidevergiftiging

Sinds 1995 heeft het Antigifcentrum, op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid (nu de FOD Volksgezondheid), een nationaal register opgericht voor CO-intoxicaties die worden opgenomen in de urgentiediensten van ziekenhuizen. De ziekenhuizen nemen hier op vrijwillige basis aan deel.

De verzamelde gegevens zijn het onderwerp van een ander rapport dat beschikbaar is op de website van het Antigifcentrum.

Dr M. Fortuin

Farmacovigilantie – mensen

Sinds 2001 heeft het Antigifcentrum een overeenkomst met de FOD Volksgezondheid voor het doorgeven van alle bijwerkingen van geneesmiddelen waarvoor het Antigifcentrum gecontacteerd wordt. Alle gegevens worden geanalyseerd vooraleer ze worden doorgegeven aan de verantwoordelijke van de afdeling Geneesmiddelenbewaking van het Federale Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). De overeenkomst voorziet het maandelijks doorsturen van gegevens en het opmaken en doorsturen van een jaarrapport.

De gevallen die worden doorgestuurd beantwoorden altijd aan de definitie van ongewenst effect die van toepassing was voor 2012: een schadelijke reactie die niet gewild is en voortkomt uit het toegelaten gebruik van een geneesmiddel in normale hoeveelheid.

Dr P. Selway, Apr. J. Van Baelen

Farmacovigilantie – dieren

Sinds 2010 is er ook een opvolging van de oproepen voor veterinaire geneesmiddelen. De oproepen in verband met een blootstelling met symptomen aan een product voor veterinair gebruik bij de mens of bij het dier, evenals de blootstelling met symptomen aan een geneesmiddel voor humaan gebruik bij het dier, worden in aanmerking genomen.

De gegevens worden elke maand doorgegeven aan de veterinaire eenheid van het FAGG.

Dr P. Van de Sijpe

Toxicovigilantie – gevaarlijke mengsels

De Conventie omtrent gevaarlijke mengsels die liep tussen het Antigifcentrum en de Dienst Risicobeheersing van de FOD Volksgezondheid (DG5) werd hernomen. Het Antigifcentrum deed een analyse van de oproepen voor intoxicaties met gevaarlijke mengsels, met een bijzondere aandacht voor corrosieve producten, wascapsules, vloeistoffen voor elektronische sigaretten, essentiële oliën en producten op basis van hypochloriet.

Dr M. Mostin, Dr G. Verstegen

Drain Cleaners Accidentology

Het Antigifcentrum neemt deel aan een studie die wordt gefinancierd door de 'International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products' (AISE). Deze studie doet onderzoek naar de omstandigheden van ongevallen met ontstoppers bij huishoudelijk gebruik.

Dr G. Verstegen

9.2. Congressen-Internationale vergaderingen

Congres EAPCCT, Boekarest 23-25 mei:

Deelnemers: Dr M. Mostin, Apr J. Van Baelen, Apr J. Moens.

Poster "Is there an impact of www.poisoncentre.be and social media on the number and characteristics of calls to the Belgian Poison Centre?"

A-M Descamps, M. Mostin, W. Buylaert, D De Paepe, D. Vandijck

Poster "Severe irritation after collodion based wart remover ingestion in children"

J. Moens, M. Mostin.

Poster "Drug-induced hepatitis after exposure to NuvaRing® (etonogestrel/ethinyl estradiol vaginal ring) in patient with Gilbert's syndrome.

M. Mostin, J. Van Baelen, P. Selway, G. Verstegen.

International Forum on Quality and Safety in Healthcare:

Poster: "Assessment of the Belgian Centre and its impact on healthcare expenses"

A-M Descamps, P. De Paepe, W. Buylaert, M. Mostin, D. Vandijck.

10. PERSAANDACHT IN 2018

Het Antigifcentrum kan in 2018 terugkijken op mooie cijfers voor zijn website, sociale media en persaanbacht. Ook de deelname aan events kon op belangstelling van een ruim publiek rekenen.

Zo werden op de website voor het eerst op jaarbasis meer dan drie miljoen pagina's bekeken. Ze werden 2,4 miljoen sessies behaald en 2,1 miljoen gebruikers genoteerd. Meer dan ooit scoorden de zomermaanden erg goed en dan vooral augustus. De warme en droge zomer, met recordtemperaturen, zorgde voor bijzonder veel bezoekers op de pagina's over bijen- en wespensteken. Ook nieuwe artikelen over synthetische cannabis, mariene toxines, de reisapotheek, slijm, asbest, humane medicatie voor dieren en de combinatie van voeding en geneesmiddelen droegen bij tot het succes van de website.

PERIODE	AANTAL GEBRUIKERS	AANTAL SESSIES	PAGINAWEEERGAVE
Januari	102.414	115.618	177.009
Februari	94.142	107.065	161.728
Maart	110.218	125.260	188.384
April	133.318	151.405	217.064
Mei	153.560	173.950	253.365
Juni	163.787	186.186	253.846
Juli	245.898	280.795	352.653
Augustus	382.168	439.808	537.017
September	210.878	239.301	320.766
Oktober	177.579	199.334	289.904
November	172.375	196.851	292.807
December	180.944	203.017	284.745
TOTAAL	2.127.281	2.418.590	3.329.288

Het Antigifcentrum verspreidde in 2018 zes nieuwsbrieven, die 2.493 personen bereikten. Alle nieuwsbrieven bevatten twee thema's, met links naar content op de website. Lezers van de nieuwsbrief kregen telkens één of twee nieuwe artikelen, die na het verschijnen van de nieuwsbrief op de website werden gepubliceerd.

Ook onze sociale media deden het goed in 2018. De facebook bereikte een kwart miljoen personen. De Twitterpagina van het Antigifcentrum telde 644 volgers en de tweets werden bekeken door 292.168 personen.

In de media

Kinderartsen waarschuwen voor ingeslikte kleine batterijen: "Het kan gruwelijk misgaan"
Het Belang van Limburg/Het Nieuwsblad (artikel 10/1/2018)

Kinderartsen waarschuwen voor ingeslikte batterijen
VTM (artikel/video - 10/1/2018)

Meer knoopbatterijtjes, meer kinderen die ze inslikken
Het Laatste Nieuws (artikel - 11/1/2018)

Le "Pods Challenge", le nouveau jeu dangereux des ados
La Nouvelle Gazette (article - 15/1/2018)

Filmpjes van gevaarlijke hype verwijderd op sociale media
De Standaard (artikel - 19/1/2017)

Tide Pod Challenge: YouTube verwijdt filmpjes van mensen die wasmiddelpods eten
VRT-nieuws (artikel 19/1/2018)

Hoe slimme melders in uw badkamer uw leven kunnen redden
Livios (artikel - 22/1/2018)

Is het griep? Of een dodelijke CO-vergiftiging
De Morgen (artikel - 6/2/2018)

"Geen idee wie het is. Maar we zijn wel trots!"
Het Laatste Nieuws (artikel - 17/2/2018)

CO-vergiftiging: moet u een CO-melder plaatsen?
Gezondheid.be (artikel - 22/2/2018)

Meer gevallen van CO-vergiftiging door koude
VRT-journaal (reportage uitzending 19u - 2/3/2018)

Meer risico op CO-vergiftiging door aanhoudende kou
VRT-nieuws (interview middagnieuws - 2/3/2018)

Bejaard echtpaar sterft door CO-vergiftiging
Het Laatste Nieuws (artikel - 6/3/2018)

Nucléaire: les 5 choses à savoir sur l'iode
Le Soir (article - 6/3/2018)

Plus de 500 appels par an au Centre Antipoisons concernant les huiles essentielles: attention danger
Sudinfo (article - 8/3/2018)

Chaque jour, le Centre Antipoisons reçoit 150 appels
RTBF (article - 13/3/2018)

Chaque jour, le Centre Antipoisons reçoit 150 appels
RTBF (interview - 13/3/2018)

'Help, vergif!'
Gezinsbond (Brieven aan Jonge Ouders) - (artikel - maart 2017)

Hoe betrouwbaar is je rum-cola? "De belangrijkste rape drug is en blijft alcohol"
De Morgen (artikel - 20/3/2018)

Paracétamol: un pharmacien sur quatre conseille une dose à risque
-santé (article - 21/3/2018)

Cet éléphant est-il adapté de la cigarette?
Le Matin (article - 29/3/2018)

"Geen cola, wel ontsmettingsmiddel"
Het Laatste Nieuws (artikel - 30/3/2018)

Boissons énergisantes: inquiétude
La Nouvelle Gazette (article - 1/4/2018)

900 C'est le nombre d'accidents...
Cine-Tele-Revue (article - 5/4/2018)

Boissons énergisantes mieux contrôlées: De Block refuse!
La Nouvelle Gazette (article - 6/4/2018)

Deze planten zijn gevaarlijk voor honden en katten
De Standaard (artikel - 6/4/2018)

Daar is de lente, daar zijn de giftige planten: opletten geblazen voor baasjes
Het Nieuwsblad (artikel - 6/4/2018)

Mons: des savons vegans et zéro déchet, via un crowdfunding
La Province (article - 10/4/2018)

Que faire en cas de piqure
Sudinfo (article - 22/4/2018)

Des chiens brûlés aux pattes dans un parc d'Evere
La Capitale (article - 23/4/2018)

Le muguet, un poison pour l'homme et les animaux
RTBF (article - 30/4/2018)

Vader overleden kleuter (4) vraagt meer aandacht voor CO-vergiftiging: "Nest in schouw kost dochter het leven"
Het Laatste Nieuws (artikel - 30/4/2018)

Méfiez-vous du muguet, il peut être dangereux pour la santé!
La Libre Belgique (article - 1/5/2018)

Le slime, un jeu qui peut être dangereux
Sudinfo (article - 4/5/2018)

Alerte au slime artisanal, le nouveau phénomène des cours de récré
La Dernière Heure (article - 4/5/2018)

Le slime, un jeu qui peut être dangereux
Sudinfo (article - 4/5/2018)

Politie onderzoekt gif aan Kasteellaan
Het Laatste Nieuws (artikel - 4/5/2018)

"Geef kat of hond nooit dafalgan"
VTM-nieuws (video - 5/5/2018)

Antigifcentrum waarschuwt: "Geef Max of Minoes nooit Dafalgan"
Het Belang van Limburg (artikel - 5/5/2018)

Antigifcentrum waarschuwt: "Geef hond of kat nooit Dafalgan of Nurofen"
Het Laatste Nieuws (artikel - 5/5/2018)

Antigifcentrum waarschuwt: "Geef geen dafalgan of asperine aan uw huisdier"
Het Nieuwsblad (artikel - 5/5/2018)

"Let op voor slijm: het kan giftig zijn"
Het Laatste Nieuws (artikel - 17/5/2018)

Sensibilisation dans l'enseignement professionnel
Sudinfo (article - 21/5/2018)

12.000 accidents liés aux produits ménagers
La Nouvelle Gazette (article - 21/5/2018)

Le 112: le grand oublié des numéros de secours
Les Frontaliers (GD Luxembourg) - (article - 22/5/2018)

Poudre à lessiver, produit vaisselle, détergent... Les produits ménagers sont à l'origine de nombreux accidents domestiques chez les adultes
RTL (article - 23/5/2018)

Charleroi: six ponts de ravitaillement d'urgence...
La Dernière Heure (article - 28/5/2018)

Des produits antilimaces qui peuvent être mortels
La Libre Belgique (article - 28/5/2018)

Gare aux poils urticants des chenilles processionnaires
Le Figaro (article - 1/6/2018)

Le Centre Antipoisons davantage sollicité
7sur7 (article - 13/6/2018)

Le Centre Antipoisons a reçu 157 appels par jour en moyenne en 2017
Metrotime (article - 13/6/2018)

Le Centre Antipoisons a reçu 157 appels par jour en moyenne en 2017
RTL (article - 13/6/2018)

157 appels par jour au Centre Antipoisons
Sudpresse (article - 13/6/2018)

Le Centre Antipoisons a reçu 157 appels par jour en moyenne en 2017
Sudinfo (article - 13/6/2018)

Interview over jaarcijfers 2017
Joe FM/Q Music (interview - 13/6/2018)

Centre Antipoisons erhielt 500 Notrufe aus Luxemburg
L'essentiel.lu (article - 14/6/2018)

Près de 500 appels passés au Centre Antipoisons
L'essentiel.lu (article - 14/6/2018)

157 mensen bellen dagelijks het Antigifcentrum: met deze tip vermijd je veel problemen
Het Nieuwsblad (artikel - 14/6/2018)

Antigifcentrum: 'Enkel tijdens dioxinecrisis meer oproepen gekregen'
De Standaard (artikel - 14/6/2018)

Bescherm jezelf tijdens gebruik gewasbeschermingsmiddelen
Landbouwleven.be (artikel - 15/6/2018)

Rechter spelt druggebruiker de les: "U hebt een dochter"
Het Laatste Nieuws (artikel - 19/6/2018)

Slijm kan gevaarlijk zijn
VTM Het Nieuws (video TV-nieuws - 22/6/2018 (19u.))

Antigifcentrum waarschuwt voor speelgoed-slijm
VRT Journaal (video TV-nieuws - 22/6/2018 (19u.))

Antigifcentrum waarschuwt: "Pas op met zelfgemaakt Slime!"
VRT-NWS (artikel en radio-interview - 22/6/2018)

Slijmspeelgoed is nieuwste rage, maar niet zonder gevaar
Het Laatste Nieuws (artikel - 22/6/2018)

Antigifcentrum waarschuwt voor zelfgemaakt slijm: "Kan brandwonden veroorzaken"
Gazet van Antwerpen/Het Nieuwsblad (artikel - 22/6/2018)

Antigifcentrum waarschuwt: "Let op voor brandwonden door slime"
De Standaard (artikel - 22/6/2018)

Vous fabriquez votre propre slime? Prudence!
L'Avenir (article - 22/6/2018)

Prudence lors de la fabrication maison du slime
Le Vif (article - 22/6/2018)

Sylvothérapie: attention, faire des câlins aux arbres peut être dangereux!
Femme Actuelle (article - 9/7/2018)

Viroinval: elle donne de l'éthanol au bébé au lieu du Dafalgan
La Nouvelle Gazette/Sud Info (article - 12/7/2018)

Zomerse beestjes en hun beten, steken en prikken: dit is wat je kan doen
VRT Nieuws (artikel - 16/7/2018)

Insectes: l'été de tous les dangers!
La Nouvelle Gazette (article - 18/7/2018)

Wat te doen bij een kwallenbeet?
De Standaard (artikel - 24/7/2018)

Geer: le botulisme a tué 200 oiseaux de la réserve
Nord Eclair (article - 1/8/2018)

Hoe kan je iemand helpen bij een zuuraanval?
VRT Nieuws (artikel - 1/8/2018)

Veel clicks voor wespen bij Antigifcentrum
Q Music - Joe FM (uitzending 2/8/2018)

Produits de piscine, granulés anti-limaces... Ces risques d'intoxication qui guettent en saison estivale
La Libre Belgique (article - 3/8/2018)

En juillet et août, les appels sont les plus nombreux pour le Centre Antipoisons
La Dernière Heure (article - 3/8/2018)

Rabarberbladeren zijn giftig
VRT Nieuws (uitzending radio - 3/8/2018)

070/245.245: un numéro à garder en tête
7sur7 (article - 12/8/2018)

10 conseils pour vous faciliter la vie...et celle de votre enfant
Le Ligueur (article - édition 2018-2019)

Le Centre Antipoisons: une mission rentable
e Pharmacien (article - 20/8/2018)

De reuzenberenklauw: wat is dat en waarom is het zo gevaarlijk?
Het Laatste Nieuws (artikel - 21/8/2018)

Antigifcentrum waarschuwt: meer CO-vergiftigingen bij onveilige verwarmingstoestellen
Het Laatste Nieuws (artikel - 30/8/2018)

Lieven Van Gils bijna onherkenbaar na wespensteek
Radio 2 (artikel - 3/9/2018)

Stichting Brandwonden waarschuwt: "Zelfgemaakte slime kan brandwonden veroorzaken"
Het Nieuwsblad (artikel - 4/9/2018)

Attention aux tatouages temporaires au henné noir!
Afrik.com (article - 5/9/2018)

Ces enfants qui avalent du cannabis par accident: de plus en plus de cas dans certaines régions
Sudinfo (article - 8/9/2018)

Nos enfants s'empoisonnent à l'école: 374 appels au centre antipoisons
La Dernière Heure (article - 13/9/2018)

Scholen bellen twee keer per dag Antigifcentrum
Het Laatste Nieuws (artikel - 14/9/2018)

Ingestion de piles boutons: comment protéger les enfants?
L'Indépendant (article - 28/9/2018)

Les nouvelles mesures pour un meilleur accès aux soins
Gouvernement.lu (article - 2/10/2018)

Votre enfant a avalé une pile? "C'est toujours une urgence médicale"
RTL-5 minutes.lu (article - 5/10/2018)

Deze paddenstoelen zijn erg giftig
VTM Nieuws (uitzending om 19 uur - 18/10/2018)

Oproepen bij Antigifcentrum voor paddenstoelen
Q Music - Joe FM (interview nieuws om 18 uur - 18/10/2018)

Stop aub met paddenstoelen op te eten: al 285 oproepen bij Antigifcentrum
Het Laatste Nieuws (artikel - 18/10/2018)

Opletten voor stille doden
Radio 2 Limburg (uitzending om 18u30 en volgende - 18/10/2018)

Paddenstoelen plukken verboden
De Standaard (artikel - 22/10/2018)

Drie paddenstoelenplukkers op heterdaad betrapt
Het Nieuwsblad (artikel - 23/10/2018)

Een goed onderhouden verwarmingsketel kan mensenlevens redden
VRT NWS (uitzending Het Journaal 19u. - 24/10/2018)

L'article à lire pour ne pas s'empoisonner avec les huiles essentielles
FranceInfo (article - 25/10/2018)

Logement: attention aux intoxications au CO!
BX1 (reportage - 2/11/2018)

Conseils conso: le carburant qui stagne dans le réservoir, bon ou mauvais?
a Dernière Heure (article - 4/11/2018)

Na de 'ploetermoeder': hier komt de 'loedermoeder'. "Ik roep soms tegen mijn kind"
Het Nieuwsblad (artikel - 14/11/2018)

'Zout is meer toxisch dan glyfosaat'
De Standaard (artikel - 15/11/2018)

Zout of glyfosaat: welke stof is het meest toxisch?
Vilt.be (artikel - 15/11/2016)

Intoxiquée mortellement au monoxyde de carbone dans un camion de cuisine de rue
Le Soleil (article - 21/11/2018)

Les plantes dangereuses à éviter à la maison
E-santé.fr (article - 7/12/2018)

Persoon bevangen door CO
Het Laatste Nieuws (artikel - 12/12/2018)

André (61) raakte in badkamer bevangen door CO, maar dankt leven aan alerte huisgenoot
Het Laatste Nieuws (artikel - 12/12/2018)

Huisgemaakte cosmetica kunnen niet tippen aan het echte werk
Test Aankoop (artikel - 12/12/2018)

320 millions à des oeuvres caritatives
Sudinfo (article 14/12/2018)

Décès d'un couple par intoxication au monoxyde de carbone: procès contre le chauffagiste
RTBF (article - 15/12/2018)

Ouverture à Liège du premier Lottery Shop de la Loterie Nationale...
Le Vif (article - 19/12/2018)

Comment éviter les dangers liés au CO, ce "tueur silencieux"?
RTL (article - 22/12/2018)

Het Antigifcentrum draagt dank zij zijn snelle en efficiënte triagefunctie bij tot het verminderen van de druk op andere medische actoren, zoals de huisarts en de spoedgevallendienst en presenteert op die manier een gunstige kostenbatenratio, gezien vanuit het perspectief van de totale gezondheidszorg.

11.

CONCLUSIE

2018 gaat de annalen in als een jaar waar de gegevens van de telefonische oproepen naar het Antigifcentrum niet langer op papier, maar digitaal – op het ogenblik van de oproep – worden verwerkt. Het jaarverslag dat voor u ligt, is dan ook de vrucht van de extra gegevens die dank zij deze vernieuwing konden worden gerealiseerd.

Het aantal oproepen bereikte in 2018 een zelden geëvenaarde hoogte. We prijzen ons gelukkig om bijna 60.000 mensen een gepast advies te hebben kunnen geven. Anderzijds moeten we aandacht hebben voor de extra stress die dit meebrengt voor de artsen en apothekers aan de permanentie, die er een erezaak van maken om snel en accuraat hulp te bieden, zowel aan het publiek als aan medische professionelen.

Europa dringt meer en meer binnen in de werking van het Antigifcentrum. Hiermee gaan grote investeringen mee gepaard, en het is een uitdaging van formaat om hiervoor de nodige middelen bijeen te krijgen. Het binnenhalen van studies is dan ook een *conditio sine qua non* om het budget in evenwicht te houden.

In 2018 zond het Antigifcentrum zes nieuwsbrieven uit. Er werden meer dan drie miljoen pagina's van de website bekeken. De facebookpagina bereikte een kwart miljoen personen en de tweets van Twitter werden door bijna 300.000 mensen bekeken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het Antigifcentrum kon genieten van ruime pers aandacht.

Laten we ook niet vergeten dat de rijke bron aan gegevens die het Antigifcentrum dag na dag verzamelt, niet alleen een onontbeerlijke basis vormen het verwerven van inzicht in toxicologische problemen, maar eveneens uiterst geschikt zijn als eerste bron voor het opmerken van problemen met producten. Hiermee bewijst het Antigifcentrum elke dag opnieuw een mooie dienst aan de volksgezondheid.

Dr Martine Mostin en Mevrouw Anne-Marie Descamps

RAAD VAN BESTUUR

- Voorzitter: Pr Dr Alain DE WEVER, Professeur à l'Université Libre de Bruxelles.
- Leden : Pr Dr Walter A.C. BUYLAERT, Emeritus Diensthoofd Spoedgevallendienst UZ Gent, Hoogleraar aan de Universiteit Gent.
- Mevr Tine CATTOOR, Adviseur Productbeleid, VLARIP Projectleider essenscia
- Dr Frédéric COTTON, Chef de service Chimie Médicale, Hôpital Erasme ULB, Bruxelles
- Pr Em Dr Paul DAENENS, Emeritus aan de Katholieke Universiteit Leuven.
- Mr Luc DIERCKX, ere-administratief Directeur van het Antigifcentrum.
- Pr Em Dr Alfred NOIRFALISSE, Professeur Emérite à l'Université de Liège.
- Mr Davy PERSOONS, Coordinator Animal Health, Pharma.be.
- Mme Françoise VAN TIGGELEN, Secrétaire Générale de DETIC
- Pr Dr Arnold Jozef VLIETINCK, Emeritus Hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen.
- Pr Ph Pierre WALLEMACQ, Chef du Laboratoire de Toxicologie à l'Université Catholique de Louvain.
- Vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid:
- Mr Thierry ROISIN –Pharmacien - Responsable de la division vigilance AFMPS.
- Dagelijks bestuur:
- Dr Martine MOSTIN, Directrice générale.
- Mevr Anne-Marie DESCAMPS, Administratief directeur.

